

Zasavski TRIEDNIK

Štev. 32

TRBOVLJE, 30. MAJA 1955

Leto XI

Izdaja Okrajni odbor SZDL Trbovlje — Urednišče: uredniški odbor — Odgovorni urednik: Stane Šuštar — Naslov uredništva in uprave: Zasavski tiskar, Trbovlje 1, Trg revolucije 28 — Telefon številka 91 — Račun pri Komunalni banki, Trbovlje 62-KB-10-146 — List izhaja vsak petek — Letna naročnina 400 din, polletna 200 din, četrtletna 100 din mesečna 40 dinarjev — Tiskarna: Tiskarna Časopisnega podjetja Slovenski poročevalci v Ljubljani — Cena izdruka 10 din — Rokopisov ki morajo biti v uredništvu najkasneje vsak torek, ne vračamo.

Zadnji plenum okrajnega sindikalnega sveta v Trbovljah

Odgovorne naloge

7 dni
po mestu

Kaj se dogaja v Franciji? Kaj bo z deželo, ki je vse doslej ponosno nosila ime republike? Ali res drvi v prepad, iz katerega se ne bo nikdar več dvignila? Nesrečna Alžirija, ki je Francijo stala že nič kotliko žrtev in denarja, bo pahnila republiko v prepad! — tarnajo francoski državljani, ki počasi spoznavajo, da mineva doba imperializma in da si hočejo zasluženi narodi sami krogiti svojo usodo. Francoski uporniki v Alžiriji hočejo v Parizu vlado, ki bo ohranila Alžirijo Franciji. Sedanja vlada pa, kot je videti, ne namerava zatreti tega upora in nič čudnega, če je za Alžirijo prišla na vrsto Korzika, ki je odrekla poslušnost matični deželi.

RAZPLET NI VEC DALEČ

trajajo v Parizu in de Gaulle je že prišel v Pariz, da bi v danem trenutku prijel v roke vaje Francije in jo začel voditi po svojih metodah in načrtih. Sicer je Francija na izrednem zasedanju sprejela vlado predlog o odpuščenju skupščinskih pravic vsakomur, ki bi se zapletel v prevarniške akcije, videti pa je, da se skupščina za te ukrepe ni kdo ve kaj zanimala, ker so svoje sile osredotočili na de Gaulle, ki je prišel v Pariz in se sešel s Pflimlinovim šefom kabineta. Vse kaže, da bo čez nekaj dni vse jasno in takrat bomo že tudi vedeli, kaj bo s francosko republiko.

VOLITVE V ITALIJI

V nedeljo so bile v Italiji tretje parlamentarne volitve po vojni. Po prvih podatkih je volilo, okrog 93.77% volilnih upravičencev. Iz prvih podatkov lahko sklepamo, da so dobile največje število glasov tri najmočnejše stranke: krščanska demokracija, komunistična in socialistična stranka.

NEVAREN POLOŽAJ V TUNIZIJI

Tunizijska vlada namerava ponovno predložiti Varnostnemu svetu OZN bombardiranje Sektet Sidi Jusefa. Tunizijski predsednik Burgiba je v svojem govoru poudaril, da je tunizijska vlada zaradi čedale tuje nevarnosti, da bi se alžirsko vojno prenesla na Tunizijo, in zaradi navzočnosti francoskih čet v Tuniziji, nad katerimi, kakor kaže, vlada v Parizu nima kontrole, zahtevala od Velike Britanije in ZDA orožje, da bi zmanjšala vojno nevarnost.

V LIBANONU SE VEDNO BOJI

Vladne čete so pred dnevi ponovno začele ofenzivo proti upornikom. V severnem Libanonu, blizu sirske meje, kjer so bili uporniki zasedli mesto Halbo, so ti napadli vladne čete, po trirurnem boju pa so se umaknili v gore. Londonsko časopisje pravi med drugim, da je zares vprašanje, ali je sedanji režim v državi sposoben obnoviti red in mir v deželi, tudi če bi sprevidel, da je potreben kompromis. V zvezi z jutrišnjim zasedanjem Varnostnega sveta pa je vlada ZAR obvestila vsa diplomatska predstavništva v Kairu o svojem stališču glede libanonske pritožbe, v kateri je govorila o vmešavanju ZAR v libanonske notranje zadeve, in zavračala vse obtožbe.

VREME

ZA ČAS OD 28. MAJA DO 8. JUNIJA

Med 28. in 29. majem pričakujemo padavine s ohladičevjo, nato bo v splošnem lepo vreme. Le po 1. juniju 2-3 dni pogoste krajevne nevihte, predvsem na Gorenjskem in v severni Sloveniji.

V četrtek, 22. maja, je imel okrajni sindikalni svet v Trbovljah svojo zadnjo sejo, na kateri je razpravljal o tekočih nalogah občinskih sindikalnih svetov. Predvsem so na seji podprli odgovorno nalogo pri razvijanju in utrjevanju dela

zborov proizvajalcev, zato je potrebna organizacijska in kadrovska utrditev, kar velja zlasti za občinske sindikalne svete v Sevnici, Radečah in Brezicah. Tam tudi ni opaziti primerne skrbi Zveze komuniztov za delo sindikatov in za

uvečanje samih občinskih sindikalnih svetov.

Letošnje leto čakajo občinske sindikalne svete in vse sindikalne podružnice odgovorne naloge, v prvi vrsti pri usmerjanju organov samoupravljanja za pravilno uporabo skladov za splošno uporabo, ki naj se v glavnem uporabljajo za dvig življenjskega standarda, ne pa za investicijske namene. Po drugi strani bo treba v letošnjem letu posvetiti pažnjo tarifni politiki, skrb za izvajanje izdanih zakonov in predpisov v zvezi z urejanjem gospodarstva, njegovim stabiliziranjem, in z delovno zakonodajo.

Posebno skrb bo treba prav tako posvetiti nadaljnjemu izobraževanju članov delavskih svetov in UO gospodarskih organizacij, kjer morajo sindikalni sveti posvetiti potrebno pažnjo izbiri predavateljev ob sedanjih izvedbi seminarjev. Plenum OSS je potrdil odločitev predsedstva glede orga-

nizacije strnjenih tridnevnih seminarjev za člane DS in UO, kajti s pravilno izobrazbo organov samoupravljanja bo mogoče odpraviti samovoljo nekaterih upravnikov, o čimer je predvsem diskutiral tovariš iz Zgorja, ki je odkrito kritiziral nesocialistično ravnanje nekaterih upravnikov.

V zvezi z volitvami skupščine in odborov ekspozitur socialnega zavarovanja so bile predvsem poudarjene naloge sindikalnih organizacij in zlasti sindikalnih svetov, na katerih sloni izvedba organizacije sestankov zavarovancev in izbor novih članov organov samoupravljanja na tem področju.

Ob zaključku je plenum soglasno izvolil 8 članov, ki naj bi bili kooptirani v OSS Ljubljana, in 11 članov v OSS Novo mesto glede na bližnjo reorganizacijo okraja. Nadalje je povelil predsedstvo OSS, da opravi zaključne posle glede na omenjeno reorganizacijo.

Seminar krajevnih odbornikov v Vidmu-Krškem

Na pobudo občinskega ljudskega odbora Vidmu-Krško in občinskega odbora SZDL so se zbrali v soboto predsedniki in člani krajevnih odborov v občini Vidma-Krškega in predsedniki osnovnih organizacij SZDL. Na seminarju so razpravljali o komunalnem gospodarstvu občine, o komunalni službi in o kmetijstvu v občini.

Krajevni odbori so v zadnjem času posvetili vso skrb čestiti službi, asanaciji vodnjakov, elektrifikaciji, urejanju pokopališč, vzdrževanju javne higiene, snage. Ugotovili pa so, da bodo morali krajevni odbori v prihodnje še tesneje sodelovati z

volivci in Socialistično zvezo.

Ob zaključku so ugotovili, da bodo hoteli uresničiti vse naloge, sprejete na seminarju. Krajevni odbori bodo na pobudo občinskega ljudskega odbora uredili gaške gmašne tako, da bodo uporabne za pašniške skupnosti. Istočasno pa bodo preprečili leglo raznih boleznih, metiljavosti itd., saj je na tem področju okrog 50 odstotkov metiljave živine.

Enodnevni seminar, ki je imel namen utrditi krajevne odbore in prikazati povezavo s SZDL, je v celoti uspel in nakazal smernice in metode dela krajevnih odborov za v prihodnje. —š.

Nedelja srečnik lic

Toliko mladosti kot zadnjo soboto v Radečah menda še ni bilo. To je bila najmočnejša manifestacija tamkajšnjega mladega rodu, kar pomeni, ki je hkrati pokazala pripravljenost in sposobnost mladih ljudi za odgovorno delo.

Z veliko parado in slavnostnim zborovanjem v domu "Svobode" so zaključili večmesečno sistematično politično, kulturno-prosvetno in športno delo na področju vse občine. Ni naključje, da je mladi rod bolj kot kdajkoli doslej razgibal življenje v komun. Vsa vas je bila ena sama manifestacija mladih in izobraževanju, v ustanavljanju novih mladinskih organizacij, raznih mladinskih tednov in vrste drugih prireditev...

Mladina na Goriškem je opravila več sto ur za preureditev kozleca in gledališko dvorano, mladina Loke je zgolj s prostovoljnimi delom zgradila odbojarsko igrišče...

Delo mladine je vžgalo in razgibalo srca starih ljudi, je dejal ondan star Radečan.

Radeška mladina kaže s svojo pisano dejavnostjo pot vsej zasavski mladini, je poudaril predsednik OK LMS Trbovlje, Franc Setine.

Ko so gostje, med njimi tudi republiška ljudska poslanka M. Zupančičeva čestitali polni dvorani mladine ki povsod vidnim uspehom, jim je ta z dolgi, čustveni ovacijami naši domovini in tovarišu Titu, objubil, da bo še naprej krepko stala po svoji svetli poti.

Zadnja majska nedelja se je z razkošno podobo pomladi in mladostjo rok spremenila v en sam pozdrav tovarišu Titu za njegov 66. rojstni dan. Povsod, koderkoli nas je vodila pot, smo se srečali z radostjo, pesmijo, športom, prikazom dejavnosti, veliko željo kar naj bolj služiti domovini.

V Zgorju se je 3.600 rudarjev, kmetov in ostale mladine zvrstilo v dolg, pisan sprevod mladosti. To je bila parada srečnik lic nekdanj mračne revirске doline. Ko je zagorski mladi rod na letnem telovadniku "Partizana" poslušal govor člana CK LMS in predsednika rudarskega odbora SZDL, tovar. Rudija Bregarja, je še enkrat ugotovil, koliko se je življenje spremenilo njegovo življenje in kako tesno je z vsem tem povezano ime predsednika republike. Hkrati pa je še enkrat podoživel vse, v zadnjih

meseceh častno opravljene mnoge pomembne naloge.

Tudi v Hrastniku so imeli sprevod do zborovalnega prostora, kjer je govoril predsednik občinskega komiteja LMS, tovar. Grešak. V Puharjevem

domu je imel klub mladih proizvajalcev iz steklarne zanimivo razstavo kvalitetnih izdelkov, ki je pokazala veliko strokovno sposobnost mladih steklarskih delavcev.

V Delavskem domu v Trbovljah je bil v soboto zvečer pevski koncert trboveljskih cirčabanov pod vodstvom Albina Weingera. V nedeljo je bil veliki izlet na Mrzlico, kjer so trboveljski planinci praznovali 30-letnico svojega društva.

Radeška mladina se je v loškem parku skozi ves dan poskušala v najrazličnejših športih.

V videmsko-krški paradi je sodelovalo nad 2.000 ljudi, se

ponosno so korakali naši mladi v sprevodu

domu je imel klub mladih proizvajalcev iz steklarne zanimivo razstavo kvalitetnih izdelkov, ki je pokazala veliko strokovno sposobnost mladih steklarskih delavcev.

V Delavskem domu v Trbovljah je bil v soboto zvečer pevski koncert trboveljskih cirčabanov pod vodstvom Albina Weingera. V nedeljo je bil veliki izlet na Mrzlico, kjer so trboveljski planinci praznovali 30-letnico svojega društva.

Radeška mladina se je v loškem parku skozi ves dan poskušala v najrazličnejših športih.

V videmsko-krški paradi je sodelovalo nad 2.000 ljudi, se

ponosno so korakali naši mladi v sprevodu

domu je imel klub mladih proizvajalcev iz steklarne zanimivo razstavo kvalitetnih izdelkov, ki je pokazala veliko strokovno sposobnost mladih steklarskih delavcev.

V Delavskem domu v Trbovljah je bil v soboto zvečer pevski koncert trboveljskih cirčabanov pod vodstvom Albina Weingera. V nedeljo je bil veliki izlet na Mrzlico, kjer so trboveljski planinci praznovali 30-letnico svojega društva.

Radeška mladina se je v loškem parku skozi ves dan poskušala v najrazličnejših športih.

VELNO BOLJ UPORABLJAJO PRI DELU V JAMI NAMESTO LESA ŽELEZNE KONSTRUKCIJE

Dan krvodajalcev v Trbovljah

Občinski odbor RK Trbovlje vabi vse prostovoljne krvodajalce na dnevno prvo-dajalcev, ki bo v torek, 3. junija ob 18. uri v gledališki dvorani Delavskega doma v Trbovljah.

V ta namen prireja odbor RK slovesno akademijo s pisanim sporedom. Zaslužnim krvodajalcem, ki so že večkrat darovali svojo kri, bodo slavnostno izročili priznanja in odlikovanja. Častno priznanje za 20-kratni odvzem krvi bodo ob tej priliki izročili tovar. Martinu Zagorju, trboveljskemu rojaku, bivšemu rudarju. Imenovan je star že 82 let in je še vedno pripravljen darovati svojo kri.

Naš Martin je doma s Kleka v Trbovljah, po upokojitvi pa se je za stalno preselil v Ljubljano. Na njegovo osebo želja mu bodo izročili odlikovanje v Trbovljah.

Postaja za transfuzijo krvi pri splošni bolnišnici v Trbovljah ima že nad 500 stalnih krvodajalcev, ki se zavedajo, da si brez transfuzije krvi ni mogoče misliti določenih zdravljenj.

Razne hude bolezni, ki so bile nekoč obupne, je danes s transfuzijo krvi mogoče uspešno ozdraviti. Rdeči križ zaradi tega zbira vse, ki so pripravljeni pomagati sočloveku z darovanjem svoje krvi. Vsek, ki daruje nekaj krvi, je bogato plačan z zavestjo, da je opravil lepo človekoljubno dejanje.

Obč. odbor RK je razposlal vsem krvodajalcem vabila za udeležitev te proslave, hkrati pa kliče vse, ki so oddali kri že več kot petkrat, da se te slovesnosti zanesljivo udeležijo. Med njimi so:

Martin Zagar, Neža Kovačič, Amalija Tomažin, Stefi Ravnikar, Gojko Gornik, Ivan Drnovšek, Marija Martinčič, Pavla Vidic, Karel Rupnik, Anton Kuvkova, Jože Ostanek, Ivan Senekovič, Sonja Baloh, Filomena Ostanek, Marija Godec, Terezija Erčulj, Fani Majes, Pepca Kovač, Anton Zakrajšek, Miran Suša, Peter Jeglič, Ivan Zupan, Jože Vrežek, Danilo Venc, Eric Rozman, Alojz Lesjak, Albin Lenič, Vilko Kukovič, Janko Krmelj, Stefi Goljuf, Božo Eberline, Ivo Butkovič, Anton Klun, Jože Guna, Danijel Grobin, Fani Opresnik, Marija Selan, Ana Brvar in Anton Vaneli.

MLADINA JE PREJELA PRIZNANJE

Ob dnevu mladosti so bile v Vidmu-Krškem razne prireditve. Tekmovanja, ki ga je razpisal občinski komite Ljudske mladine, so se udeležile vse mladinske organizacije, najboljši pa so bili mladinci iz Velikega Podloga. Utrdili so kolektiv, pridobili 10 novih članov, uredili športno igrišče in sodelovali na več mladinskih manifestacijah. Za te uspehe je mladina iz Vel. Podloga prejela prehodni pokal "dneva mladosti".

V športnem tekmovanju pa so se najbolje izkazali, in sicer v odbojki in šahu "Celuloza", in streljanju Videm, v metu bombe Stari grad in v teku na 100 metrov ekipa mladinskih delovnih brigad. Za prva mesta so prejela moštva diplome, za splošen uspeh pa praktična darila.

Na slovesni proslavi pa so nastopile folklorne skupine piz. nrijev iz Senca, Podloga in Vidma ter mlad gasilci. Pionirji so tega dne končali s tekmovanjem, najboljši pa so prejeli diplome. —š.

Praznik pomladi v Goriških Brdih

V nedeljo so goriška Brda sprejela številne goste iz vseh krajev Slovenije, ki so prihiteli v Eojsko in Dobrovo k prireditvam ob dnevu mladosti. Tudi naši revirji so bili častno zastopani na veliki kulturni manifestaciji v tem predelu Slovenskega Primorja.

V Vojskem so odkrili spomenik glasbeniku Srečku Kumarju in so se te slovesnosti udeležili tudi Delavska godba na pihala "Svoboda-Center", mešani pevski zbor "Slavček" in moški pevski zbor "Zarja" iz Trbovelj, nadalje moški pevski zbor "Svoboda I" iz Hrastnika. Razen revirskih umetniških skupin je sodeloval pri slavnosti odkritja spomenika tudi učiteljski pevski zbor "Emil Adamič" iz Ljubljane.

Po odkritju spomenika Srečku Kumarju je bilo polno veliko zborovanje in nastop mladih na glavnem trgu v Dobrovi. Po govoru zveznega poslanca Aleša Beblerja sta združena pevka zhora "Slavček" in "Zarja" skupno z Delavsko godbo na pihala iz Trbovelj izvajala pod vodstvom dirigenta Jožeta Skrinjarja "Pesem o Titu" in "Pesem o svobodi".

Ta dan je Dobrova v Brdih praznovala tudi svoj občinski praznik. Obisk in sodelovanje nad dve sto ljudi iz revirjev, ki so na ta dan pohiteli v goriška Brda, je treba posebno toplo pozdraviti, saj so se s tem obiskom vezi prebivalcev goriških Brd in naših zasavskih revirjev na ta način še bolj utrdile.

DPD "Svoboda-Center" iz Trbovelj in DPD "Svoboda I" iz Hrastnika pa sta s sodelovanjem na slovesnostih v Brdih dali ne samo priliko, da nuno članstvo sodeluje na tej spominski slavnosti, temveč so imeli člani obeh društev lep tovariški izlet v sončno Goriško, katerega namen je bil tudi, da se članstvo med seboj še bolj poveže.

—ar

Posvetovanje o gospodarskih problemih v Trbovljah

Osnova je v produktivnosti dela

V SREDO, 21. MAJA, JE BIL V TRBOVLJAH ŠIRŠE POSVETOVANJE O AKTUALNIH VPRAŠANJH, KI SO SE GA UDELEŽILI DIREKTORJI IN PREDSEDNIKI DES VEČJH PODJETIJ, SEKRETARJI OBČINSKIH IN TOVARNISKIH KOMITEJEV ŽK, PREDSEDNIKI OBČIN IN DRUGI. POBUDO ZA TA KORISTEN SHOD STA DALA OKRAJNI KOMITEJ ŽKS IN OLO TRBOVLJE.

Čeprav razprava na posvetovanju najbrž ni izpolnila pričakovanj, ker se je omejila predvsem na ožje probleme podjetij, je bil shod odgovornih ljudi iz gospodarskih organizacij in občin vendarle zelo koristen, ker so na njem govorili — menda prvič v takem sestavu — tudi o splošno jugoslovanskih problemih. Izjemo analizo gibanja jugoslovanskega gospodarstva je poljal sekretar OK ŽKS, France

Kimovec-Ziga, ki je mimo ostalega opozoril vodilne ljudi na naloge, postavljene v načrtu razvoja jugoslovanskega gospodarstva. Prav v tem pa je bila največja vrednost posvetovanja, ker so udeleženci skozi oris problematike jugoslovanskega gospodarstva lahko doumeli naloge gospodarskih organizacij v tem širšem okviru. Sicer pa so na konferenci odgovorni tovariši, Martin Gosak, Tone Zupančič, Jakob Zen in drugi, govorili tudi o gibanju gospodarstva v okviru in o nekaterih problemih v zvezi s tem ter tako koristno dopolnili posvetovanje.

V nadaljevanju tega sestavka naj opozorim samo na nekatere najvažnejše probleme, o katerih so govorili na posvetovanju. Razen ostalega je posvetovanje

opozorilo na izredno veliko povečanje zaposlenih v letošnjem letu, ki znaša 1241 ljudi. V zvezi s tem je bilo poudarjeno, da ni mogoče povečati realnih plač delavcev in nameščencev, če bo imelo povečanje proizvodnje osnovo le v večjem številu zaposlenih, ne pa v večji produktivnosti dela. Druga tendenca, ki se — kot drugod — opaža tudi v našem okraju, pa je nenormalno povečevanje dohodkov kmetkega prebivalstva, ki se ne ustvarja samo zaradi ugodne lanskega letine, ampak tudi zaradi povečanja cen kmetijskih pridelkov. Temu pa še ne ustreza — kakor bi pričakovali — izboljšanje kmetijske dohodnine. Le-ta je bila s stanjem 30. aprila v posameznih občinah realizirana, kakor sledi: Brežice 66 odstot., Videm-Krško 64 odstot., Sevnica 78 odstot., Radeče 87 odstot., Zagorje 92 odstot., Senovo 99 odstot., Hrastnik 100 odstot. in Trbovlje 119 odstotkov.

Posvetovanje je posebej opozorilo na nazadovanje v izvozu industrijskih in kmetijskih proizvodov. Medtem ko smo v prvem tromesečju lanskega leta izvozili za 392 milijonov din industrijskih predmetov, je v istem času letošnjega leta znašala vrednost izvoza industrijskega blaga samo 197 milijonov din. Podobno je tudi z izvozom kmetijskih pridelkov, kjer je nazadovanje predvsem posledica dejstva, da lani nismo izvozili samo tržnih viškov živine, ampak smo precej posegli tudi v živilski fond. Zaradi tega bo potrebno, da povečamo napore za povečanje izvoza in to ne toliko na ra-

čun večjih količin, ampak predvsem z boljšo kakovostjo izvoženega blaga.

Na posvetovanju so razpravljali tudi o delavskem samoupravljanju, o odnosih med komunio in podjetji, o novih gospodarskih predpisih in o bližnjih volitvah v organe socialnega zavarovanja. Izrazili so tudi željo, da se v prihodnje sklicu-

jejo takšna posvetovanja tudi v občinah, ker bi to prispevalo k medsebojnemu sodelovanju med podjetji, ki večji povezanosti med komunio in gospodarskimi organizacijami in k spoznavanju splošno jugoslovanskih problemov, v okviru katerih ima svoje naloge tudi sleherni gospodarska organizacija in seveda tudi občina.

Senovski planinci so lahko za vzgled

Da, res je tako. Če govorimo o delavnosti tega ali onega društva in njegovih uspehih, ki so z malimi in skoraj nikakršnimi denarnimi sredstvi dosegli viden uspeh, potem moramo reči, da zaslužijo senovski planinci vse priznanje. To društvo je pričelo delati s skromnimi sredstvi, toda z veliko voljo in zavzetostjo svojega članstva se društvo danes po nekaj letih svojega obstoja, lahko prišteva med najmarljivša društva te vrste. Tudi ostalim je lahko za zgled.

Ako pogledamo na primer samo lansko leto tega društva, vidimo, da je bilo vsestransko marljivo. Z delom je dvignilo svoj ugled in zanimanje za planinstvo prav zaradi aktivnosti tega društva v senovskih občini stalno raste.

Največ so si planinci storili za postavitev koče na Bohorju, ki so jo že lanskega avgusta spravili pod streho ter jo zaslojilo že izročili svojemu namenu. Domača podjetja in organizacije so pravilno ocenile možnosti in delavnost planincev ter so sredstva, ki so z njimi podprli gradnjo planinske koče na Bohorju, vložili res tako, da bodo rodila sadove. Razen Planinske zveze Slovenije, občinskega LO, domačih organizacij in društev sta to gradnjo zlasti lepo podprla senovski rud-

nik in elektrarna v Brestanici. Pomemben prispevek k tej gradnji pa je pomenila tudi prihodnja delo članov društva, njihova organizacijska skrb in zavzetost za uresničitev tega načrta. Samo lansko leto so člani prispevali blizu 4000 prostovoljnih delovnih ur pri gradnji te koče. Na občnem zboru društva je bilo za pozitivno delo pohvaljeno veliko število planincev in planink, med njimi predvsem odborniki s tovaršema Sibiho in Javoričem na čelu.

Letošnje leto so se senovski planinci vneto lotili zaključnih del pri tej koči, ki jo nameravajo, če bo le mogoče, v avgustu skoro povsem skontano izročiti svojemu namenu.

Ne bo pa napak, če omenimo še ostalo delavnost tega planinskega društva. Predvsem uspešno sodelovanje z ostalimi društvi, ki s svojim delom in uspehi delujejo na izvedbi raznih javnih prireditvev in proslav. V sodelovanju s sindikalnimi podružnicami je planinsko društvo doseglo, da člani sindikalnih organizacij uživajo popust oziroma prispevek, ki ga sindikalne podružnice nudijo, če se odločijo, da svoj letni oddih preživijo v planinski koči na Bohorju. Društvo nadalje uspešno deluje v redakciji Zasavskega vodnika, prav tako pri izvedbi transverzalne zasavske poti ter s širokim propagandističnim delom seznanja ljudi z lepotami Bohorja in planinskega sveta sploh.

Z vrsto uspešnih planinskih predavanj s skriptičnimi slikami, ki jih je planinsko društvo priredilo lani in letos, je le-to mnogim omogočilo vpogled v povsem nov svet planinskih lepot in jih pritegnilo v krog ljubiteljev planin. V tem pogledu je društvo precej storilo, saj je za lepoto domačih planin zainteresiralo mlado in staro. Planinci in mladina poleg odraslih, ki jih je tedaj večji krog se navdušuje nad lepoto domačega Bohorja.

Uspešno delo so opravili tudi markacisti društva, ki so na novo zaznamovali šest planinskih poti. Med zelo uspešne prireditve pa sodi brez dvoma nadalje Planinski teden, ki ga vsako leto organizira planinsko društvo. Lanski Planinski teden je društvo ob sodelovanju ostalih društev zaključilo z izletom na Bohor.

Tudi letos pričakujejo planinci, da bo Bohor priljubljena izletna točka mladim in starih, ob blizu in daleč. Samo lani je bilo na Bohorju nad 1600 izletnikov. Če pa računamo, da bodo imeli izletniki na Bohor prijetno zavest, če bodo v novi planinski koči, ki jo bo društvo letos odprlo, potem je pričakovati, da se bo njihovo število v bodoče podvojilo.

Za zaključna dela na planinski koči na Bohorju, ki so v zvezi s stroški, je pokazal delavski svet senovskega rudnika mnogo razumevanja in je društvo finančno podprli. Zeleti bi bilo, da bi te akcije podprli še drugi delovni kolektivi in ostali, tako da bo planinska koča letos v glavnem skontana in slovesno odprta.

Zakaj upravni odbori gospodarskih podjetij v občini Trbovlje ne prevzemajo uprave podjetja, kot to zahtevajo zakonska določila

Občinski sindikalni svet v Trbovljah je sklenil na svoji zadnji seji napraviti natančen pregled, kako so no-volovoljni upravni odbori gospodarskih organizacij prevzeli upravo podjetja od prejšnjega upravnega odbora.

Navodila za volitve DS in UO gospodarskih podjetij (Uradni list FLRJ št. 8/56) v III. poglavju, točka 67, natančno navajajo postopek pri prevzemu. Vendar kljub opominu tega postopka ponekod ne izvršujejo, kot je dokaj jasno podčrtano v navodilih.

Prevzem uprave podjetja namreč zdaleč ni samo kakšen formalen postopek. Predvsem to izvajajo v podjetjih, kjer imajo izpod 30 zaposlenih ljudi, in tudi v nekaterih večjih podjetjih tega niso pravilno izvedli. Tako je po dosedanjih ugotovitvah 12 podjetij prezrlo to važno opravilo.

Prevzem uprave podjetja predstavlja za novi UO važen moment, ker se le-ta ob tej priložnosti seznani v podrobnostih o vseh vprašanih podjetja, zlasti o dotedanjem delu podjetja, posebno še o materialnem in finančnem poslovanju podjetja, o osnovnih in obratnih sredstvih in o odstotku izpolnitve plana v denarnih in materialnih pokazateljih. Se posebej pa mora predsednik prejšnjega UO razložiti težave in uspehe v dotakratni upravi podjetja.

O prevzemu poslova se mora nujno napraviti zapisnik, ki ga morajo potrditi predsednik in člani novega UO ter predsednik prejšnjega upravnega odbora.

Prevzem uprave podjetja je dokončen, če ga potrdi novi delavski svet, kateremu morata v 8 dneh poročati prejšnji in novi predsednik UO o poteku prevzema.

Mnenje nekaterih tovarišev, da se prevzem faktično izvrši le po potrditvi zaključnega računa po OBLU, ni pravilno. Razrešnica staremu UO je stvarno podana takrat, če je OBLU do prevzema dal svojo potrditve, drugače pa so člani prejšnjega UO odgovorni še vnaprej po splošnih predpisih.

t. k. k.

Večjo skrb vajenski mladini

Na zadnji seji, ki je bila tudi prva delovna seja okrajnega sindikalnega sveta v Trbovljah po izvolitvi, je predsedstvo začelo osnovne naloge sindikalnih organizacij glede na program dela, sprejetega na občnem zboru OSS.

Po analizi stanja in problemov vajenske mladine, o čemer je poročal član okrajnega komiteja LMS, je predsedstvo OSS sklenilo, da morajo občinski sindikalni sveti in podružnice skrbeti za vsestransko izobraževanje vajencev s tem, da ta izobraževanje poteka po določenem programu. Predvsem pa je to skrb posvetiti praktičnemu izobraževanju vajenske mladine, ker je ugotovljeno, da vajenci premalo delajo praktično, zlasti pri zasebnih obrtnikih.

Ta skrb se mora nadalje razširiti v tem, da sindikalne podružnice pazijo, v kakšnih pogojih živi vajenska mladina v svojem prostem času. Izvršitev te naloge naj se koordinira z mladinskimi vodstvi, vendar naj sindikalne organizacije skrbijo predvsem za pravilno zdravstveno in delovne pogoje vajencev.

Sporedno s tem se postavlja pred sindikalne podružnice naloga, da nadzirajo izpolnjevanje pogodb, ki jih sklepajo mojstri za vajence. Osvojili so predlog, da se ob sklepanju teh pogodb sklicuje pri posredovalnici za delo poseben gestanek skupno s sindikalnim svetom in mladinskimi komitejem, kjer naj bi bili navzoči tudi starši in mojstri, ob katerih priliki bi se pogovorili o nalogah in dolžnostih vajencev in mojstrov, predvsem pa o nalogah in dolžnostih vajencev pri njihovem uku.

Sindikalne organizacije naj podpirajo ustanavljanje klubov vajencev povsod tam, kjer so za to dani pogoji, ne pa seveda, da se ti ustanavljajo za vsako ceno.

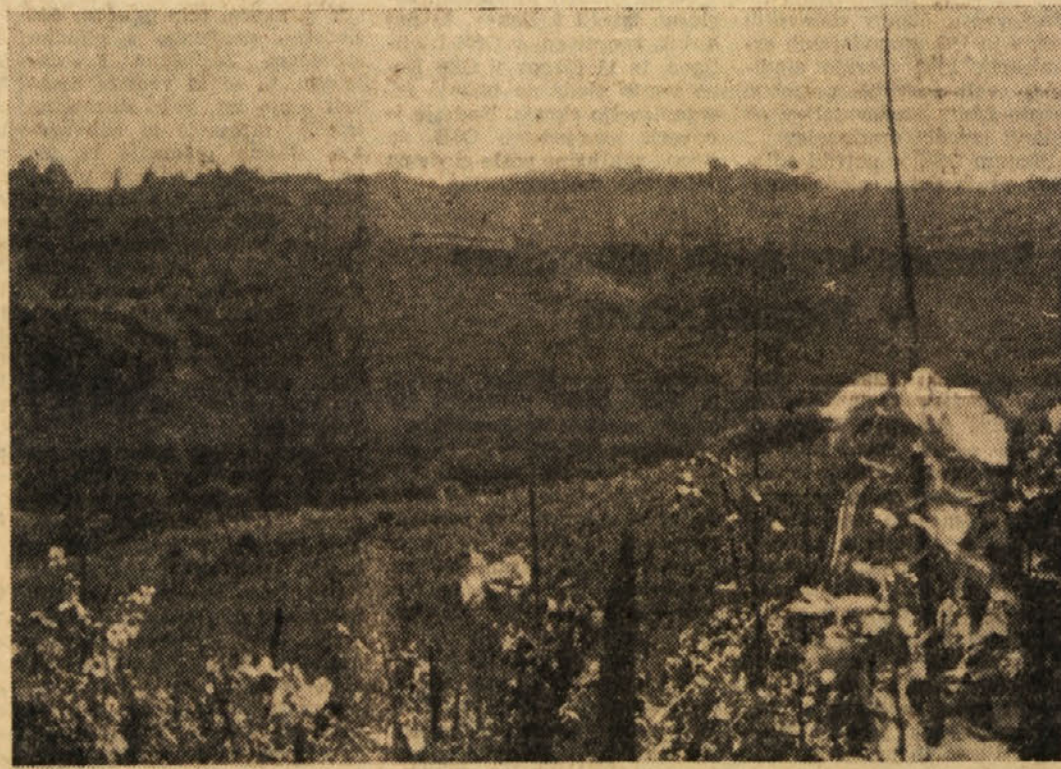
Več skrb naj se posveča prav tako klubom mladih proizvajalcev. Ob tej priliki je bila pozdravljena misel, da se mladi delavci ob prihodu v podjetje seznani z nalogami in delovnimi pogoji in glejnim institucijami v njih, z delovanjem delavskega sveta, z delovnim procesom, funkcijo LMS, itd.

Poudarjeno je bilo tudi, da morajo sindikalne podružnice skrbeti za izvajanje šolske reforme v strokovnem šolstvu, zlasti sprito dejstva, da prehajamo v podjetjih od obrtniškega načina proizvodnje na industrijskega,

pri čemer sedanjí učni načrti ne ustrezajo več.

Glede izplačevanja mesečnih nagrad vajencem je bil stavljen predlog, da se lahko uveljavlja uravnolovka, vendar je treba upoštevati obstoj različnih stroškov in razlik v težini dela, saj je ta drugačna pri obrtnih ali kovarjih, ali pa v brivski stroki.

Občinski sindikalni sveti in sindikalne podružnice v podjetjih naj z dnevnim vajencem pričnejo s stalnejšo obliko dela vajenske mladine.

PRI NAS IMAMO ŽE SKORO VROČE POLETJE. NASI KMETOVALCI PRIČAKUJEJO LETOS IZREDNE LETINE, ŽELJO PA SI SEVEDA CIMPREJ DEŽJA. — NA SLIKI VIDITE DELO BIZELJSKEGA

Ne podcenjujmo zasedanja organov upravljanja in razprav na njih

Tokrat se zaustavimo ob sejah upravnih odborov in zasedanjih delavskih svetov. Tudi ob tej priložnosti posežimo po podatkih iz ankete komisije za delavski in družbeno upravljanje republiškega sveta sindikatov Slovenije. Ta anketa med drugim govori, da so imeli v 39 podjetjih

lani 475 sej delavskih svetov in da so imeli torej povprečno delavski sveti po dvanajst sej letno. Ponekod so zasedali še petkrat, drugod 21-krat. V 36 podjetjih pa so imeli lani upravni odbori 695 sej. Povprečno so se sestali 19-krat, samo 8-krat v enem podjetju, 90-krat v nekem drugem.

Zanimiva je tudi ugotovitev, ali se na zahtevo sindikalne podružnice sklicujejo zasedanja delavskih svetov. Od 39 podjetij so na zahtevo sindikalne podružnice sklicali zasedanja delavskega sveta le v petih podjetjih, v enem pa je sindikalna podružnica dala pobudo za skupni sestanek kolektiva, na katerem je poročal predsednik delavskega sveta o kongresu delavskih svetov Jugoslavije. Vzroki, zaradi katerih je bila sklicana seja delavskega sveta na zahtevo sindikalne podružnice, so bili ti: 1. zaradi razprave o količinski proizvodnji in proizvodnem planu, 2. zaradi ureditve odnosov med direktorjem in tehničnim kolektivom, 3. zaradi gradnje stanovanj, 4. za volitve v zbor proizvajalcev, 5. zaradi dodelitve stanovanj. V drugih podjetjih ni bilo primerov, da bi se delavski svet sestel na zahtevo sindikalne podružnice.

In še drug podatek iz ankete in sicer, ali je bilo na zahtevo sindikalne podružnice razveljavljen kakšen sklep, ki ga je sprejel na hitro. In še vrsta je drugih vprašanj, o katerih bi veljalo pogostejše razpravljati. Težko je trditi, da je delavsko upravljanje prišlo do veljave v tistih podjetjih, kjer se je upravni odbor v vsem letu le 8-krat sestel ali kjer je delavski svet le 5-krat zasedel. V takšnih primerih so organi upravljanja samo potrdili stvari, ki so jih upravni

in zaključek tega? Sindikalne podružnice premalo opozarjajo delavske svete na probleme, ki bi jih morali reševati. Kolikor sklicujejo delavske svete na zahtevo podružnice, jih je za urejanje odnosov v podjetju oziroma stanovanjskih problemov, pretežno pa se sindikati vključujejo v priprave za dnevne redke sej.

In problemov, zavoljo katerih bi se morali marsikje delavski sveti in upravni odbori pogostejše sestajati in zavoljo katerih bi morale celo sindikalne podružnice zahtevati sklicanje zasedanj, je obilo. In nič koliko je tudi problemov, kjer bi morale sindikalne podružnice reči svojo besedo. Kar pogosto razprave okoli zaključnih računov. Borne so, preberne. Po navadi upravni tehnični voditelji seznanijo delavski svet na hitro roko z milijonskimi številskami, člani delavskega sveta na hitro o stvari glasujejo in zaključni račun je sprejet. Toda, ali so bila sredstva na skladi pravilno porazdeljena? Ali je potrebno vložiti toliko sredstev za investicije, tako malo za skupno uporabo? Ali so bila sredstva za skupno uporabo pravilno razporejena? To je marsikje vprašanje, ki bi ga veljalo pretehtati mogoče na posebnih zasedanjih in mogoče celo zahtevati, da delavski svet razveljavi kakšen sklep, ki ga je sprejel na hitro. In še vrsta je drugih vprašanj, o katerih bi veljalo pogostejše razpravljati. Težko je trditi, da je delavsko upravljanje prišlo do veljave v tistih podjetjih, kjer se je upravni odbor v vsem letu le 8-krat sestel ali kjer je delavski svet le 5-krat zasedel. V takšnih primerih so organi upravljanja samo potrdili stvari, ki so jih upravni

tehnični voditelji uredili po svoje, torej so je potrjevali, niso pa vodili gospodarsko politiko podjetja. Zato tudi na število sej in zasedanj in na obravnavo na njih ne gre gledati z omalovaževanjem.

Zaradi malomarnosti ...?

Zakaj 4202 nezdod, od tega 20 smrtnih? Je bilo prvo vprašanje, ki sem ga zastavil delovnemu inšpektorju tovarišu Jovanu. To število je resda za 9 odstotkov manjše kot v letu 1956, toda še vedno zelo veliko, če vemo, da je največ nezdod nastalo zaradi malomarnosti, zato, ker posvečamo človeku premalo skrb. Veliko število nezdod pri delu v lanskem letu pa nas zaskrbljuje tudi zato, ker so mnoge zaupustile na neko zdravih ljudi usodne posledice, ki jih več ne bo mogoče odpraviti, dvajset ljudi pa je prišlo celo ob življenju. Škoda pa je tudi zaradi izgube narodnega dohodka, kar vsekakor ne koristi naporem za izboljšanje življenjskih pogojev delovnih ljudi.

Tovariš Jovan mi je v odgovor povedal, da je bilo največ nezdod pri delu zaradi premajhne poklene izurjenosti. Med ponesrečenimi so bili predvsem mlajši delavci, ki so bili premalo učeni o upravljanju s stroji. Zaradi tega ni nič čudnega, če je bilo 2090 nezdod kot posledica premajhne poklene izurjenosti. Okrog 700 nezdod je povzročilo kršenje delovne discipline, kar je spet posledica pomanjkljive vzgoje. Zaradi slabe organizaci-

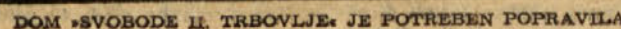
je dela in neprimernih delovnih metod je bilo 287 nezdod pri delu, medtem ko je bilo 685 nezdod zaradi neprimernih delovnih prostorov in njih opreme (spolaska tla, odprtine in pod.). Slabi prehodi so običajno v tehničnih prostorih in zaradi njih je bilo 160 nezdod. Zaradi okvar na orodju je bilo 150 nezdod pri delu. Ostale nezdode so posledica pomanjkanja zaščitnih sredstev, pomanjkljive kontrole, od tehničnega osebja itd.

Delovna inšpekcija je v lanskem letu pregledala veliko število podjetij, če izpolnjujejo vse pogoje glede higienske in tehnične zaštite dela ter če spoštujejo predpise o delovnih odnosih. Pri tem je ugotovila, da 15 podjetij ne ustreza v gradbenem pogledu. Nezažadnost zavarovanih strojev in naprav je našla ob pregledih kar 159. V 74 primerih električna napeljava ni ustrezala predpisom o varnosti pri delu. V 32 podjetjih so imeli neprimerne požarnovarnostne naprave ali pa so bili celo brez njih. Inšpekcija je tudi ugotovila 73 primerov pomanjkljivosti navodil; 40 delavcev pri posebnih delih je zalotila brez zaščitnih obelk.

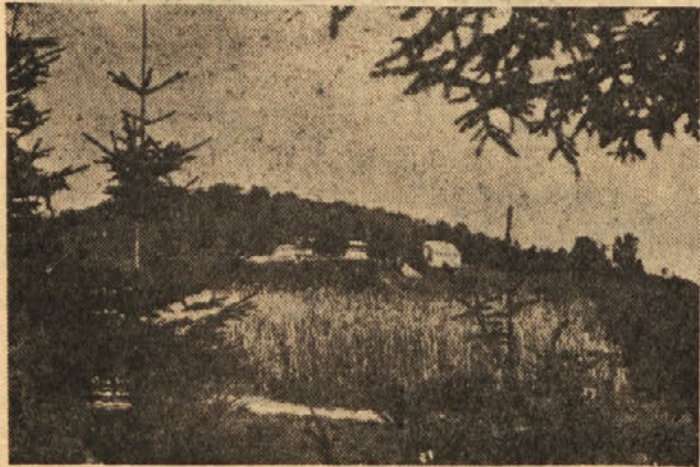
Kaj bi bilo, če ne bi podjetja

odpravila teh pomanjkljivosti? Sicer pa bi bilo umestnejše naslednje vprašanje: kaj bo, če podjetja ne bodo odpravila po inšpekcijski ugotovitvi pomanjkljivosti? Kdo bo nosil moralno odgovornost za številne, morda celo smrtne nezdode? Kdo bo družinam nadomestil skrbnika, in kdo bo družbi nadomestil izgubljeni narodni dohodek? Ali si zastavljajo taka vprašanja na sejah delavskih svetov, ko razpravljajo o ukrepih za higiensko-tehnično zaščito dela?

Resnici na ljubo pa je treba povedati, da zadnje čase vsaj nekatera podjetja posvečajo več pozornosti skrb za človeka. To dokazuje tudi dejstvo, da so vsa zasavska podjetja lani potrošila za higiensko-tehnično zaščito in za podobne namene v zvezi s skrbjo za delovnega človeka 142 milijonov din. Treba je posebej omeniti, da je bilo od tega porabljeno za okrepčila delavcem med delom 6 milijonov 716 tisoč din, za osebno zaščito 51 milijonov, za tehnično zaščito 21 milijonov, za higiensko zaščito 60 milijonov din itd. Lani je bilo skratka porabljeno za zaščito in zdravje delovnega človeka 37 milijonov din več kot v letu 1956.

Praznik Trbovelj

POGLED NA PARTIZANSKI VRH

Zapiski iz družbenega načrta trboveljske občine

ZORA NOVEGA DNE

Letos se bo — kakor pričakujejo — povečal bruto produkt v primerj z lanskim letom za 2,8%, ali v industriji za 2%, v gradbeništvu za 5,3%, v prometu za 1,6%, v obrti za 12% itd. — Družbeni proizvod se bo dvignil za 4%, narodni dohodek pa za 9%.

Letos se bo — kakor pričakujejo — povečal bruto produkt v primerj z lanskim letom za 2,8%, ali v industriji za 2,6%, v gradbeništvu za 5,3%, v prometu za 1,6%, v obrti za 12% itd. — Družbeni proizvod se bo dvignil za 4%, narodni dohodek pa za 9%.

Iz občinskega družbenega plana je razvidno, da se povečanje družbenega proizvoda pričakuje zaradi boljše produktivnosti dela in razširitev obrtnih podjetij, zlasti se »Mehanike«, »Metalije« in »Elektrostandarde«. Previden porast industrijske proizvodnje v trboveljski občini pa gre predvsem na račun boljše izkoriščenosti proizvodnih kapacitet in večje produktivnosti dela v Elektrotrbovelji, rudniku rjavega premoga Trbovelje — Hrastnik, Strojni tovarni Trbovelje in Cementarni. V trboveljski Elektrotrbovelji pričakujejo, da bodo dosegli približno isti bruto produkt kot lani. Poseben problem tega podjetja je ogromna količina saje, ki uhajajo skozi dimnik in uničuje vegetacijo. To pa je mogoče odpraviti le z lovčili, ki pa zahtevajo ogromne investicije. Teh pa podjetje samo ne zmore. Kapacitete v podjetju so zaradi specifičnosti in zaradi objektivnih razlogov le deloma in neenakomerno izkoriščene. Tudi v

podjetju »Elektro-Trbovelje« imajo slabo omrežje, poudariti pa velja, da so elektrificirane vse okoljske vasi.

Cepprav je rudnik rjavega premoga Trbovelje — Hrastnik največje industrijsko podjetje v občini po obsegu proizvodnje in številu zaposlenih, ga vendar močno tare pomanjkanje strokovnega kadra. Cepprav je v Trboveljah industrijsko-rudarska šola, ostane le tretjina absolutnih študentov te šole v kraju. Ostali gredo drugam. Problem je precej, zlasti se, če upoštevamo, da potrebuje sodobni sistem dela v rudnikih od rudarjev dokajšnjo kvalifikacijo.

Trboveljska Strojna tovarna zaposluje danes že nad 700 ljudi, za delavce pa le s težavo

prekrije stanovanja. Razen proizvodnje šahtnih, separacijskih in transportnih naprav so v tovarni lansko leto proizvodno proizvajali tudi jekleno jameko podporje. Letos pa nameravajo v tovarni ustaliti dosedanje zmogljivosti, ter vzporedno s tem izboljšati tehniko in organizacijo dela.

Edino v Cementarni računajo, da bo proizvodnja v letošnjem letu nazadovala za 14 odstotkov, ker so proizvodne naprave izrabljene; v ilustracijo naj navedemo, da znaša stopnja ohranitvenosti osnovnih sredstev le 32 odstotkov. Zato je tudi kapaciteta izkoriščanja v starem delu tovarne le 50-odstotna. V tovarni mislijo na rekonstrukcijo, ta pa bi povečala proizvodnjo za okoli 70 odstotkov.

TUDI V KMETIJSTVU BOLJE
Kmetijstvo je ena izmed najmanjših gospodarskih vej v trboveljski občini. Kmetijski okoliš so predvsem hriboviti, obdelovalna zemlja pa sterna in slaba, delno tudi kamnita. V številnih kmetijskih gospodarstvih je zaradi odhoda delovnih moči v industrijo ogrožen nadaljnji obstoj teh gospodarstev. Letos bo predvsem treba usmeriti kmetijska gospodarstva, da se posvetijo v čimvečji meri tistim panogam, ki imajo kar najboljše pogoje za razvoj. Predvsem bi bilo treba povečati živilski sklad, pridobivanje mle-

ka, sadjarstvo in povrtinarstvo. Kmetijska zadruga bo preuredila svoje trgovske lokale in skladišča za prodajo reprodukcijskega materiala ter bo skušala še v tem letu odpreti poseben trgovski lokal, za potrebe vrtničarjev v spodnjem delu mesta. Prevzela bo tudi ves promet z živilo na svojem področju ter pomagala pri odkupu.

V GRADNJI JE 96 STAVB, PREDVIDOMA PA BODO GRADILI ŠE 50 NOVIH

Lani je bila v Trboveljah gradbena dejavnost zelo razvita. Samo mesto ima svoje gradbeno podjetje, razen tega pa grade v Trboveljah še »Beton« iz Celja, rudnik Trbovelje — Hrastnik in lastni režijski delavci. Razna manjša režijska dela.

Letos je v Trboveljah v gradnji 96 stavb, na novo pa bodo — kakor računajo — izdali še 50 gradbenih dovoljenj. Izmed projektiranih gradenj je posebej omeniti regulacijo Trboveljskega. Prav tako kanijo urediti poslopje železniške postaje in urediti prostor pred njo in zgraditi rampo. Potok Trboveljsčica bo od Cementarne do izliva v Savo prekrili z betonskim obokom in ves prostor zasuli z gramozom in izravnali. S tem bo dobila železniška postaja in njena okolica lepše in prikljubnejše lice.

Tudi središče na Vodah bo dobilo novo, povsem drugačno po-

dobo. Dograjeno bo poslepe banke, pošte in trgovski lokali. Dogradili pa bodo tudi skladišče za zelenjavo in poljske pridelke trgovskega podjetja »Vitaminka«. »Elektro-Trbovelje« pa bo poleg pošte zgradilo 11-etazno stolpnico s poslovnimi prostori in stanovanji. To bo najvišja doslej zgrajena stavba v Trboveljah. Podjetje »Petrol« iz Ljubljane pa bo zgradilo servisno postajo po najodobnejših načelih.

Ob Rudarski cesti gradi Elektrarna devetetažno poslovno-stanovanjsko zgradbo, v spodnjih prostorih bo otroški vrt, knjižnica in razni poslovni prostori. Stanovanja pa bosta gradila tudi Strojna tovarna in rudnik rjavega premoga ter občinski ljudski odbor.

Reševali pa bodo tudi pereče vprašanje šolskih prostorov. Načrti za novo osemletko na Vodah so že izdelani. Kakor računajo, bodo tudi v tem letu začeli z gradnjo. Strojna tovarna gradi strojno-kovinarsko šolo z internatom, rudnik pa bo gradil industrijsko-rudarsko šolo. Nove otroške vrtce pa bodo zgradili na Topolovškem. Poljau in v Trboveljah II

(ma)

UTRDI TEV

Po telefonu smo poklicali predsednika SZDL Trbovelje tovarnika Slavka Borštnarja. Ta je povedal: »Ena izmed pomembnih nalog je utrditve terenskih organizacij Socialistične zveze, da bodo sposobne reševati vse probleme in naloge, ki se pojavljajo prednje. Socialistična zveza v Trboveljah mora postati zavestna politična sila, pretrgati se vse spone drobnjarkstva in neenotnosti.

Podjetja morajo spoznati bistvo komunizma in odstraniti tovarniške plove. Velika odgovornost jo čaka pri nadaljnji krepitvi delavskega in družbenega upravljanja. Medtem ko pri delavskem samoupravljanju lahko ugotovljamo čedalje bolj napredek, to ne moremo trdit za družbeno upravljanje. Pri hišnih svetlih je bil doslej največji problem zastarelost stanovanjskih stavb, ki jih ni moč vzdrževati a plačevanjem najemnine. Zda jo to ugodno rešeno. Potrošniški svetovi obstajajo skoraj samo na papirju itd. Skrbeti bo treba tudi zato, da se bodo vsa sredstva za komunalno dejavnost kar najbolje izkoristila tam, kjer je to res najnujnejše.

pred pomembnimi dolžnostmi. Tako je prevzelo v Trboveljah gradnjo kovinarske šole STI, dveh četverkotov za steklarstvo in Hrastniku, samskega doma v Trboveljah za 80 ljudi in v Hrastniku za 50 ljudi, petih 16-stanovanjskih hiš za Strojno tovarno, 36-stanovanjsko hišo pri gimnaziji Trbovelje, da ne štejemo več manjših opravil. Vso to dejavnost pa izpopolnjuje še njihov stranski obrat »Betonirka«, ki izdeluje betonske cevi, montažne stopnice, okenske police, plošče za oblaganje itd. Razen »Betonirke« imajo še žago, lasten kamnolom v Trboveljah in Hrastniku in prevojni park. Ti stranski obrati pripomorejo k cenejši in hitrejši gradnji.

Podjetje čedalje bolj skrbi za ljudi. V Hrastniku in Trboveljah bo dogradilo še letos samska domova, ki bosta imela zmogljivost 170 postelj. Za dobro prehrano delavcev skrbita dve menzi v Trboveljah in Hrastniku. V Hrastniku so ustanovili tudi kuhinjski odbor, ki skrbi za dobro in pisano izbiro jedi. Hrana je, kakor pravijo, povsod okusna, zanjo pa plačajo dnevno od 90 do 140 din.

Vedno bolj se uveljavlja delavsko samoupravljanje. Lahko pa rečemo, da se vsi delavci živno zanimajo za probleme kolektiva.

V Zasavju je dobro poskrbljeno tudi za naraščajočo. Cepprav je dotok vajencev v gradbeništvo nizek, se je vendarle izužilo 23 zidarskih vajencev. Trenutno ima zaposlenih 6 vajencev. Polkvalifikacijo si je pridobilo okoli 60 delavcev, trenutno pa ima tečaj za nove polkvalificirane delavce, ki ga obiskuje 41 ljudi.

Podjetje je študentiralo, oziroma še študentira, 3 inženirje, 2 delovodij in enega tehnika. Tako si bo pridobilo tudi dovolj strokovnega kadra.

—ar

SPOMENIK ŽRTVAM ORJUNE V TRBOVELJAH

ZGODOVINSKI JUNIJ

Ta hip me prevzamejo težki občutki. Zal ni več med nami tovarišev, ki so aktivno stali v prvih vrstah takrat, ko smo odbili pohod Orjune na Trbovelje. Dolga je plejada borcev, ki so potem padli v NOV. V tem dejstvu je dokaz o neizčrpnih zakladih trboveljskega proletariata, ki je dal v zgodovini delavskih bojev nešteto primerov junštva, dal veliko število borcev, ki so se v boju za delavske pravice nadpovprečno povzpeli.

Tisto spomladansko nedeljo se je v Trboveljah odigral dogodek, ki po svoji zgodovinski pomembnosti ni bil pomemben le za trboveljski proletariata. To je bilo v tistem času, ko so začele po prvi svetovni vojni in njenem revolucionarnem vzponu sile popuščati. V neuspehi dvomesečni stavki je delavstvo doživelo težak poraz. Sledilo so odpusti in preseljevanje najaktivnejših in najbolj revolucionarnih borcev v Francijo. Oslabljenemu delavskemu gibanju je začela groziti nevarnost fašizma, ki se je takrat porajal v Evropi in tudi pri nas. Začeli smo misliti, kako bi se uprli Orjuni, kako bi reagirali na posamezne izpade, ki jih je Orjuna uprizarjala na delavsko gibanje. Nas vse je prevzela globoka zavest,

treba postaviti proti fašističnim izvajanjem in pohodom nekaj več kot samo idejno povezanost, da bo treba organizirati analogno polbojaško borbeno organizacijo, ki naj učinkovito odgovori na fašistične provokacije.

Za 1. junij, ko je Orjuna napovedala pohod na Trbovelje, je dobila zagorska revolucionarna mladina dolžnost, da pripravi odpor. Takratno skopjevsko pokolenje je bilo enotno v tem, da je treba dati odpor za vsako ceno. Takratno skopjevsko pokolenje je bilo enotno v tem. Z nastop mladincev smo takrat privedli veliko predpolitično zborovanje, na katerem je bilo nekaj tisoč rudarjev. Med množico je bilo razpoloženje deljeno. Medtem ko so bili nekateri oportunistično nastrojeni, je na drugi strani vladala čvrsta odločnost, da je treba odbiti in razbiti pohod Orjune na Trbovelje. Tladini je ob pomoči nekaterih revolucionarnih tovaršev uspelo, da je potegnila množico rudarjev za seboj. Ta množica proletariata je potem na zgodovinskem mestu pri Povšetju presekala cesto, po kateri je prišla Orjuna. V spopadu in naskoku je odbila pohod in fašistično Orjuno razpršila.

Miha Marinko.

1. junija 1954

Delo po komisijah

S plenuma občinskega odbora SZDL v Trboveljah

Te dni je bil v Trboveljah prvi plenum novoizvoljenega občinskega odbora SZDL, na katerem so ponovno izvolili za predsednika Slavka Borštnarja, za podpredsednika Dušana Povšetja in za sekretarja Petra Adlešiča. Cepprav je tov. Borštnar že na tem plenumu nakazal smernice za delo v bližnjem obdobju, je bilo sklenjeno, da bo prva seja sekretariata posvečena izdelavi zelo konkretnega programa dela, v katerem bodo upoštevali tudi večjo samostojnost osnovnih or-

ganizacij SZDL pri reševanju določenih problemov na svojem območju.

Na plenumu je bilo poudarjeno, da bo občinski odbor SZDL lahko uspešno izvrševal svoje naloge le takrat, če bo deloval kot kolektivno vodstvo in se bodo vsi člani čutili odgovorne. Ravno to pa je tudi vodilo plenuma, ki sklepa a izvršitvi štirih komisij, ki bodo omogočile, da bo sleherni član plenuma neke konkretno delo, spoznaval probleme na posameznih področjih družbenega življenja in nudil konkretne pomoči osnovnim organizacijam SZDL. Izvoljene so bile naslednje komisije: za delavsko samoupravljanje, za žensko vprašanje, za splošno izobraževanje ter za agitacijo in propagando.

Trboveljski mikroskop

TRGOVINE

● Blagovni promet po letos v občini porasel za 1,7 odstotka. To je pričakovati zaradi večje kupne moči prebivalstva. V letošnjem letu nadalje prevladujejo reorganizacijo trgovske mreže ter odprtje blagovnic. Največja naloga trgovine v letu 1958 pa je večja specializacija.

● Osnovno načelo trgovine je posredovanje blaga iz proizvodnje po najkrajši poti potrošnikom. To načelo pa v občini še ni prišlo do pravega izraza zaradi tega, ker se trgovina na drobno oskrbuje z blagom še vedno v precejšnjem delu preko grozistov.

● Delovni kolektivni trgovski podjetji bodo morali še naprej skrbeti za raznovrstnejšo izbiro blaga, kulturno potrebo itd. Se posebej organi delavskega samoupravljanja morajo posvetiti znižanju stroškov posebno pozornost. Se naprej pa bo treba razvijati potrošniške svete, ki naj s svojo dejavnostjo pripomorejo trgovini do boljše poslovanja.

GOSTINSTVO

● V Trboveljah imamo dve gostinski podjetji, eno zadržno gostišče, menzo Elektrotrane, štiri gostišča v kolektivnem upravljanju, klet grosističnega podjetja, šest gostišč družbenih organizacij, tri postojanke planinskih društev in 8 privatnih gostišč. Problem pa je prenočišča, saj v Trboveljah močno primanjkuje soba za prenočevanje.

● Letos nameravajo reorganizirati gostinsko mrežo ter dati gostišča družbenih organizacij v družbeno upravljanje. Osebe na bo morale posvetiti več skrbim potrebi ter skrbeti za večjo in kvalitetnejšo izbiro jedil in pijac.

Partizanska beseda

Srečanja s stariimi partizanskimi borci so vedno velik dogodek. To so trenutki, ki se jih še dolgo radi spominjamo, trenutki, ki nam obude spomin na čudovito toploto partizanskega tovarštva, iskrenosti in volje, ki je zmogla najhujše dni.

Tudi naš prvonojniški obisk je veljal trem partizanskim borcem. Pripovedovali so nam, kako so postali partizani.

Dolgi Hohkraut: »Jaz grem,« je dejal orat Lojze, ko je prišel, če se ne motim, 22. Lujeta 1941 z večernim vlakom z neke konference v Mariboru. Bili smo v njegovi hišici na Dobrni in vsi smo vedeli, kaj je mislil. Zato sem pristopil k njemu in ga vprašal: »Kaj pa jaz?«

Bil je kratak: »Priporočam ti, da doma ne spiš.«

Po tistem sem naredil še nekaj »šihov« na »Terezija šahtu«, kjer sem izvedel sabotažo z vozički.

Na vezi pri Marku sem se spet srečal Lojzetom. Tu so bili tudi drugi revirski prvoborci. Poročal sem jim o položaju.

»Kaj misliš ti,« me je iznenada vprašal orat, ko sem končal.

»Jaz bom tudi prišel!«

Tiste dni so Nemci zaprli mater v Celje, 2 sestre pa poslali v taborišče. Pred fašisti in izdajalci sem se previdno skrival.

dokler 1. avgusta 1941 nisem odšel v partizane. Bilo je okoli poldne. V taborišču na Vrheh je stražil pokojni Umek, oborožen z veliko staro francosko puško.

Ko me je uziel brai, ni me zaklical: »Kako je?« Jaz pa kratko nazaj: »Prišel sem!« ...Babič: Ze meseca junija 1941 sem se povezal s Sergejem Kraigherjem in Lojzetom Ribicem. Ti stiki so bili stalni in trdni vse do odhoda v partizane ob koncu tistega leta. Na to odločitev sem se pripravil že prej, še bolj pa jo je pospešil neki sestanek v gozdu pri Hrastniku, kjer nas je opazila fašistična izdajalka.

Iz revirjev sem nato odšel na Dolenjsko. Alojz Zužek: 1942. leta je pobegnil brat Jovo pred aretacijo gestapa v partizane. Jaz, ki sem takrat delal v nekem nemškem rudniku, sem bil o tem takoj obveščen.

Kmalu sem prišel v Zagorje in vzpostavil zvezo z Jovom. 1943. leta pa smo odšli brata Ciril in Vinko, Jovova žena Ivanka, ki se je vrnila iz nemškega taborišča, in jaz na javko v Stance-Laze. Dobro se še spominjam, da je bil sneg. Tu sem bil dodeljen v minersko četo k bratu Jovu, zraven je bil tudi brat Ciril, Vinko pa je odšel v IV. operativno cono.

Ob koncu vojne sem se od štirih otrok vrnil domov samo jaz.

Otvoritev 1958

Nedograjeni zidovi Blagovnice na Tršu revolucije že tako dolgo bodejo v oči, da smo se nanje že povsem navadili, in jih letos, ko so začeli dobivati svojo pravo podobo, spet obdovovali kot nekaj novega. Zda, ko je proleže že ometano, ko so skoro pri koncu vsa notranja zidarska dela, in svetli luč, lahko vendarle upamo na skorajšnji slovesen trenutek.

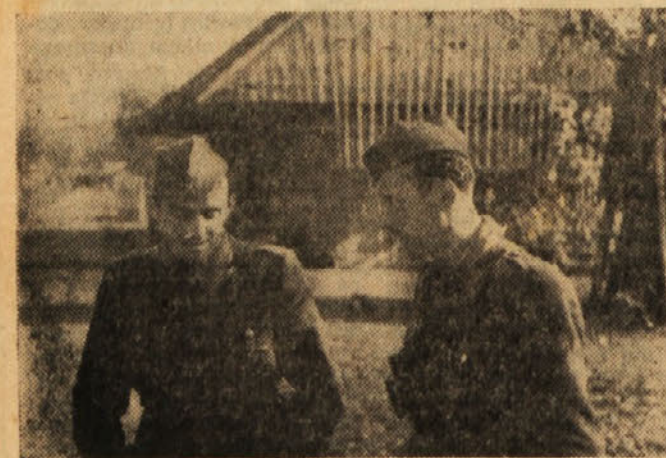
To nam je potrdil tudi direktor trgovskega podjetja »Potroš-

nje«, ki bo uporabljalo nove prostore.

»Če bo vse po sreči, bo otvoritev še letos.«

To bo največja trgovska hiša v Zasavju. V prvem prostoru, takoj ob vhodu s ceste, bo oddelek »Clicibans«, sledila bo špecerija, oddelek »Gospodinjstve« potrebnosti, delikatesa, v zgornjih prostorih pa bodo prodajali pohištvo in galanterijo in drugo.

Zaposlenih bo okoli 40 uslužbencev.

TOV. BABIČ V RAZGOVORU S KOMANDANTOM 7. KORPUSA TOV. ROGRAMOM — KRANJCEM

Halo, 91

Prosim, če mi lahko pojasnite, kaj bi postal v civilni prometni službi po dokončani podoficirski šoli? — V. J., Sevnica

Telefonist ali brzojavca.

V radijskih vremenskih poročilih pogosto slišimo: pritisk pada, zmerno ali hitro raste. Kakšno vreme pomenijo ti izrazi? — Bralka iz Vidma-Krškega.

Kadar pritisk raste, bo lepo vreme, kadar pritisk pada, pa se obeta poslabšanje.

Koliko ljudi iz Zasavske je bilo udeleženo pri 15-letnici trbovjskega borbovca? — T. T., Trbovlje.

Trideset.

Ali so trbovjsko kopališče že odprli? — F. I., Hrastnik. Že od 23. maja dalje se lahko hladite v njem!

Uspehi učiteljskega kolektiva v Leskovcu

Učiteljski kolektiv osemletnice v Leskovcu pri Krškem je imel te dni zaključni sestanek svoje študijske skupine, na katerem so z zadovoljstvom ugotovili, da so v celoti dosegli delovni načrt, ki so ga sprejeli za poglobitve vsebine in kvalitete šolskega dela v letu 1957-58.

Dobro so se zavedali, da na predvečer reformirane šole zahteva predvsem poglobljeno šolsko delo, v katerega je treba vnašati tudi vedno nove oblike. Uspeh ali neuspeh naših reformnih prizadevanj je pa odvisen predvsem od učitelja. Zato so v tem letu načrtno posvečali vso skrb nadaljnjemu izobraževanju članov svojega kolektiva s predavanji, posvetovanji, medsebojnimi hospitacijami in z izmenjavo novih izkušenj.

Člani kolektiva so pripravili petnajst obširnih in utemeljenih referatov s področja družbenih ved in vseh področij učnega in vzgojnega dela s posebnim poudarkom na zahtevah reformirane šole. V referatih je bil naveden tudi material, ki obravnava posamezna vprašanja. Po vsakem poročilu se je razvila živahna razprava, kjer so na delne ugotovitve nanесли na konkretno delo.

Z željo, da bi šole čim bolj približali življenju in potrebam ljudstva, so vse leto sistematično poizkušali povezavo šolskega dela s svobodnimi aktivnostmi učencev. O zanimivih za-

O pripravi za volitve članov skupščin socialnega zavarovanja

V prejšnji številki smo naše zavarovance seznanili z volitvami članov samoupravnih organov zavodov za socialno zavarovanje, ki bodo trajale od 1. do 15. junija letos.

V ta namen je svet okrajnega ljudskega odbora, pristojen za občo upravo, imenoval v skladu z uredbo o volitvah in odločbi članov samoupravnih organov zavodov za socialno zavarovanje (Ur. list SRS, št. 19-58) 5-člansko volilno komisijo, ta pa je postavila v posameznih občinah okrajna svoje podkomisije, ki so zadolžene za tehnično izvedbo teh volitev.

Okrajna volilna komisija je področje vsake občine razdelila na volilne enote, v katere je vključeno manjše število večjih gospodarskih organizacij ali

večje število manjših gospodarskih organizacij, ustanov, zavarovancev, zaposlenih pri zasebnih delodajalcih, učivalcev pokojnin in invalidnin itd.

Po teh volilnih enotah se zdaj pripravljajo in sklicujejo sestanki volivcev, na katerih bodo posamezne predlagane kandidate — delegate izvolili javno in neposredno z dviganjem rok. Zaključeni pa morajo biti do 5. junija t. l. Tako izvoljeni delegati sestavljajo volilna telesa, ki bodo na zborih delegatov od 11. do 14. junija izvolili tajno z glasovnicami člane skupščin podružnic socialnega zavarovanja in člane skupščin okrajnega zavoda za socialno zavarovanje v Ljubljani in Novem mestu. Že na sestankih zavarovancev pa bodo neposredno izvoljeni tudi člani odborov krajevnih in obratnih izpostav v Trbovljah, Hrastniku in Sevnici. Število delegatov in članov odborov pri izpostavah, ki bodo izvoljeni na sestankih zavarovancev, kakor tudi število članov skupščin podružnic in okrajnih zavodov, je določila volilna komisija na podlagi posebnega ključa (količnika) glede na število volilnih

upravičencev v posamezni občini.

Na zborih volivcev bodo zavarovanci slišali poročila o dosedanjem delu samoupravnih organov socialnega zavarovanja

na katerih bodo lahko prinesli kritične pripombe in razpravljali o vseh perečih vprašanjih, ki tarejo nekatere gospodarske organizacije, ustanove, kakor tudi posameznike.

Letovali bodo v Poreču

Ze več let se razmišljale sindikalne organizacije in občinski sindikalni svet v Vidmu-Krškem, kako bi svojim članom po znaemnih canah zagotovili letni dopust ob morju.

Ugotovljeno je namreč, da večina delavcev preživi svoj redni letni dopust doma in dela, če že ne na svoji zemlji, pa pri sosedih, in se vrne še bolj utrujena. Do sedaj so izkoristili cenene dopuste le državni uslužbenci na Rabu, kjer je OLO Trbovlje imel urejeno letovišče.

Po tem zgledu je sindikat tovarne celuloze in papirja uredil prostore v Poreču in vzel v najem stavbo z zemljiščem, kjer bodo pričeli z obratovanjem že 25. maja. S sodelovanjem OBSS Videm-Krško in ostalih sindi-

kalnih podružnic bodo lahko izkoristili letni dopust v omejenem penzionu člani sindikata in občine Videm-Krško in njihovi svojci. Dnevna oskrbina bo znašala okrog 250 din na osebo, razliko pa bodo krije sindikalne podružnice. Trenutno lahko sprejmejo v dom oddiha okrog 60 ljudi.

Cepprav je prispeval glavni delež k temu kolektiv tovarne »Celuloze« oziroma njen sindikat, bodo imeli pravico letovanja v tem letovišču tudi člani ostalih sindikalnih podružnic. Prav tu pride do razra OBSS in zrelot sindikalnega vodstva »Celuloze«, ki se zaveda, da je potrebno tesno sodelovanje z ostalimi ustanovami oz. podjetji.

Pepe priroveduje

Tokrat pa sem se napotil v Brežice. Misli sem: že dolgo me ni bilo v kraju, to mora biti novica in novičke za moje nenasično mašno. Pa sem se skoro zmotil. Ne vem sicer: ali ste se poboljšali, ali pa so moje oči že tako opesale, da nisem skoro ničesar videl. Grem po cesti, gledam, gledam, nič. Pa me ustavi prištevni možak in me vpraša: »Si ti Pepce?« »Seveda sem«, sem mu odgovoril. Pa spet nadaljuje: »Stavim, da skoro ne uganem, pri čem sem te spoznal?« »Vse, po tvojem dolgem nosu. Kdor te je videl že kdaj našlika, tega v časopisu, ta te mora spoznati.« »Že prav,« sem mu dejal. »Kaj imaš za bregom?«

Malo se je odklanjaj in zabel... »Veš tudi pri nas imamo »Odpade«. Toda s tehnično pri odpadu nekaj ni v redu. Če pa je tehnična v redu, pa naj polje tovarila, ki odpadni material tehta, na okulistični pregled. Pionirji toliko dan na dan, da se odpadna tehnična nikoli ne ujema z drugimi tehničnimi. Kakor koli že je, uređiti se da. Saj veste, da so pionirji pridni in da zbirajo odpadni material. Seveda se jim pa včasih tudi kak dinar prižge...«

Možakar mi je hotel pripovedovati o žalgostno storijo še kar naprej. Pa sva na sredo prišla do avtobusne postaje. Gneba je bila precejšnja. »Pepece«, sem si mislil, »stane pa bo spet nekaj zate!« In res. Ker ni klopč, kjer bi takali kolpiri in ostali potniki do odhoda avtobusov, morajo reševati zložit, aktivke kar na tla, včasih pa položijo narže tudi svoje kosti. Pa pravijo, da poleti še kar gre. Le pozimi, v jeseni in spomladaj je bolj težko, še posebej, kadar dežuje, in se morajo stiskati v veži. Morala bodo te vrstice kaj zalegla.

Se k Sromelščanom sem morda. Nekajkrat sem slišal, da je njihova mladinska organizacija kar marljiva in delavna. Le nekemu ni to po volji. »Komu?« se boste vprašali... Ne bodite nestrupni. Vse pride na vrsto. Zadržite je mladinska organizacija priredila veseli večer. Po končanem programu pa je bilo malo nerada, ki pa ga niso zakrivali ljudje iz tamonjske vasse, sploh pa tisti najbolj vroči niso člani mladinske organizacije. Seveda je to brž izkoristil stromeljski župnik in z lece oznanil, da je »na stromeljsko župnijo padla strašna sramota«. Razen tega pa ga tudi zelo, žalosti »da je stromeljska mladina teka in da ta mladina kaj takega počne!«

Svetovalji bi mi le, da se drugje raje v take stvari ne vtika, ker so stari časi že davno mino. Mladica tež in boče naprej. Sja bo čez vse ovire. Tega naj se tudi sromeljski župnik zaveda.

Lep pozdrav do prihodnjosti!

Ves PEPECE

Uspehi mladih kulturnikov Leskovca

V sklopu tekmovalnega pionirskega odreda je poročala o svojem delu tudi družina mladih kulturnikov na osemletni šoli v Leskovcu pri Krškem. Iz predsednikovega poročila smo povzeli, da so bile vse sekcije zelo delavne in so dosegle lepe uspehe.

Mladi dramatik je uprizoril množično pravilčno igr »Uboha Ančka«, kjer je nastopilo 43 igralcev. Igra so tudi z uspehom ponovili. Dve ponovitvi je nadalje doživel igra »Rdeča kapica«, pri kateri so se izkazali tudi naši pevci solisti. Za konec šolskega leta pa pripravljajo še mladinsko igr »Čarobni kamen«. Sodelovali so prav tako pri vseh proslavah za šolsko mladino in odrasle, posebno pa so nam ostale v spominu njihove originalne simbolične slike.

Literarni in dopisniški krožek sta vzgojila več mladih pesnikov in dopisnikov, ki sodelujejo pri naših pionirskih listih. Pionirji se redno zbirajo na delovnih sestankih, kjer prebirajo svoja dela in jih medsebojno kritično ocenjujejo. Nekateri so pokazali velik smisel za sestavljanje krilank, rebusov in zlogovnic.

Folklorna skupina je sodelovala s samostojnim nastopi in z vložki pri igrah. Od lanskega leta je opaziti velik napredek v uglajenosti gibov, večjem smislu

za ritmično in doživeten prednašanje.

Lučkarji so tudi letos dalje razvijali svojo dejavnost in izboljšali svojo igr. Za pionirje in javnost so priredili štiri lutkovne igrice. Gledalcem sta posebno ugažali »Trubci in razbojnik« in »Telček Rjavček«. Sami so izdelali tudi nove lutke, ki so jih potrebovali za letošnjo zasedbo.

Pravilni krožek je pritegnil predvsem naše najmlajše pionirje, pa tudi starejši so radi prisostvovali, posebno kadar je

tekst spremljal barvni diafilm ali skoptične slike.

Mladi hahisti, so dosegli na občinskem šahovskem tekmovalju dve prvi mesti, zmagali pa so tudi na prijateljskih srečanjih s sosednjimi odredi.

Skoda, da pevski zbor s svojimi solisti ni mogel prirediti samostojnega koncerta, ker je zaradi pomanjkanja prostora in časovne stiske pričel z rednimi vajami šele meseca aprila.

Mladim kulturnikom želimo, da bi tako uspešno delali tudi v bodoče. V.P.

Pri hrastniških tabornikih

Ko sem pred nedavnim obiskal Hrastnik, sem se po naključju srečal z nekaterimi ljudmi, ki opravljajo požrtvovalno vzgojno delo pri tabornikih. Težko je opisati vse podrobnosti njihovega dela, ker je precej obširno in pisano. Poskusil bom povedati samo posameznost in uspehe, ki so jih dosegli. O uspehih govorim predvsem častno ime, ki ga nosijo ti taborniki že drugo leto.

Prištevati se med najboljše tabornike v naši državi, ni malenkost, in zato ni čudno, če tako ponosno govorijo o svojem delu. Če začnem govoriti o njih, moram najprej začeti pri velikem vzgojnem delu, ki ga ta rod opravlja med delavsko in šolsko mladino. Vzgojiti mladino v duhu njihovega načela: »Spoznaj domovino in se bolj jo boš lubil«, je kolčijva naloga, ki jo vodilni kader rešuje tako, da žanje v svojem delu lepe uspehe. Medvedkom in čebelarjem — njihovim naraščajočim, posveča тов. Valentina Plešec svojo ljubezen in prosti čas, in ti so v taborniškem rodu zelo aktivni.

Dograditev lastnega doma, ki ga grade na Dacarjevem hribu, je predvsem njihova naloga, ki jo rešujejo največ s prostovoljnim delom. Sami ga financirajo in delajo na njem udarniško. Tako ta dom raste in bo kmalu stal v ponos rodu, ki vanj vlaga

vso svojo ljubezen in skrb. Rod bo z njim pridobil preproste lastne prostore za nadaljnje delo.

Rod vzdržuje tudi stalne zveze z organizacijo tabornikov NR Poljske, Letos bo тов. Janez Slokan kot najbolj aktivni in prizadevni član rodu obiskal poljske tabornike in z njimi navezal še tesnejše stike.

In končno, če opazujemo njihove priprave za letošnje tekmovalje tabornikov, ki bo proti koncu meseca avgusta v Novem mestu, moramo reči, da je hrastniški tabornikom resno na tem, da tudi tretjič in s tem dokončno osvojijo častno ime »Partizanski rod«. Delo in priprave za to tekmovalje so tako obširne, da danes ne bi mogli vsega opisati. Upamo pa, da bo mo o tem lahko spregovorili po končanem tekmovalju. T.O.

Zdole

Paradi mladosti. — Mladina je odšla paradi, mladosti na Vidmu. S transparenti vseh obstoječih krožkov in organizacij je dokazala, da je daljavna. Zaseda je 4. mesto in dobiha praktično darilo.

Lahkotekstnega tekmovalja so se udeležili tudi pionirji z Zdoli. Ker pa smo prišli utrujeni na mesto, nismo mogli pokazati tistega, kar bi sicer.

Dosegli smo tretje mesto v sklopi in tekmi v kategoriji starejših pionirjev in pionirk. —Konec—

V mesecu juniju v Zagorju

„Pintarjev športni teden“

V okviru praznovanja dneva mladosti v zagorski občini pripravljajo občinski sindikalni svet Zagorje skupaj z občinskimi komiteji Ljudske mladine in športnega društva »Svoboda« Kizovec in »Proletar« Zagorje ter društvom za telesno vzgojo »Partizan« Zagorje v dneh od 18. do 22. junija športni teden v počastitev pokojnega prvoborca iz narodnoosvobodilne borbe, Slavka Pintarja — Robinja. Naj se omenimo, da je pokojni tovariš Slavko Pintar — Robin odšel v partizane v mesecu juniju 1941. leta.

Na prvi seji pripravljalnega odbora so že napravili dokončen razpored športnih tekmovalj in nastopov v tem tednu. Za začetek tega športnega praznovanja bo občinski odbor Zveze borcev NOV odkril v nedeljo, 18. junija popoldne ob 15. uri spominsko ploščo vsem padlim športnikom zagorske občine na

domu Športnega društva »Proletar«. Po tem pa se bo ligino nogometno moštvo »Proletar« srečalo verjetno z moštvom II. coneke lige, »Branikom« iz Maribora ali s kakim hrvaškim moštvom iz mariborsko-celjske nogometne lige.

Naslednji dan ob 16. uri v domu »Proletar« moštveno tekmovalje zagorskih sindikalnih podružnic v šahu, ob 19. uri pa ustanovni občni zbor šahovskega kluba »Proletar«. V torek, 17. junija, bo na letnem telovadbišču »Partizana« ob 17. uri odbojarski turnir. V sredo, 18. junija, bo v novem plavalnem olimpijskem bazenu na Izlakah sindikalno plavalno tekmovalje na Izlakah. Pričetek tekmovalja bo ob 16. uri. V četrtek, 19. junija, bo na igrišču »Svobode« v Kizovcu ob 17. uri srečanje pionirskih moštev, ob 18. uri pa mladinskih moštev »Proletar« in »Svobode«. V petek, 20. ju-

nija, bo na stadionu »Proletar« košarkarski turnir. V soboto, 21. junija, bo ob 20. uri na letnem telovadbišču telovadna akademija pripadnikov zagorskega »Partizana«.

Na zaključni dan bo na stadionu »Proletar« nogometni turnir za prehodni pokal občinskega sindikalnega sveta, na katerem bodo sodelovala moštva »Svobode«, Kizovec, »Svobode« Trbovlje, »Olimpa«, Celje, »Rudarja«, Hrastnik in prireditelja — domačega »Proletar«. V odmoru med polfinalno in finalno tekmo pa bo prijateljska tekma starih nogometašev (nad 40 let) kizovske »Svobode« in zagorskega »Proletar«.

Tako bodo tudi letos v Zagorju kar najdostojneje proslavili spomin športnika — prvoborca Slavka Pintarja — Robinja.

(ma)

IN TURIZMA

Okoliški predelom, kjer stoji planinski domovi, je treba posvetiti več skrbi in s tem krepiti domači turizem. Za razvoj našega domačega turizma bi bilo treba v mestu ustanoviti podružnico kakšne potovalne agencije ali osnovati samostojen turistični urad.

Okoliški planinski domovi v trbovjski občini razpolagajo trenutno skupaj z okoli 150 prenočišči.

Kopališče ob Krki

Ob samih naravnih lepotah še ni moč bleščati s turizmom. To dobro vedo tudi v Brežicah, zato bodo počasi, iz leta v leto, kolikor bodo dopuščala sredstva, skrbeli za zadošitev osnovnih potreb izletnikov in turistov.

Mednje sodi ureditev naravnega kopališča na Krki, ki ima te dni že prve kopalce, ob nedeljah pa jih obišče tudi po tisoč in več ljudi. Z gradnjo najpotrebnejših sanitarnih prostorov in kabin bodo bržkone začeli še letos sicer pa pripravljajo za področje več kilometrov ob zeleni reki podoben urbanistični načrt.

V Čateških toplicah bi lahko uporabljali lastne tople vode za

ogrevanje podaljšali sezono sikozi vse leto.

V Mokricah pa je največja ovira za naglejši razvoj pomanjkanje primerne opreme za prenočišča.

Trenutno je prazen grad na Bizeljskem. Tudi ta bi lahko služil kot turistični objekt. Morda bi ne bilo napaka, ko bi se ga poslužilo katero koli zavarosko podjetje za oddih svojih delavcev, saj je Bizeljsko znano kot eno najlepših področij v Posavju.

K razvoju turizma bo prispevalo asfaltiranje ceste in Brežic proti Cerkljam in Čateškim toplicam.

JOŽE ŠTOK-KOROTAN

POHOD ŠLANDROVCEV V SVOBODO

Naslednji dan se je bataljon pri Sošanju le izmotal iz reke vojaštva in se odpravil v Crno na Koroškem. Po kratkem odpčitku je odhiti proti Poljanam, v pomoč Tomšičevi brigadi.

Bojna situacija na Koroškem se je namreč menjavala vsako minuto. Komandant XIV. udarne divizije Efenko je hitel iz kraja v kraj, s položaja na položaj, dajal hitra in točna navodila ter s svojimi sposobnimi posogi usmerjal razvoj vojnih operacij.

Pritisk umikajočih se sil se je še vedno stopnjeval. Posamezni sovražni oddelki so se skušali prebiti na Koroško, kjerkoli je bilo mogoče. Najbolj nasilni so bili seveda četniki in ustaši, ki so imeli največ računa, da se protiležjo do Angloamerikancev in se vdajo njim. Toda naši so jih tolkli, razoroževali in vodili v ujetništvo.

Ko je 51. divizija III. jugoslovanske armade popolnoma zaprla linijo Dravograd—Velikovec, čez Karavanke pa so udarili deli IV. jugoslovanske armade s tankovskim bataljonom na čelu, je kazalo, da se bodo boji z umikajočo se balkansko Heeresgruppe končali, da se bo vojaštvo vdalo in položilo orožje. Vendar se to ni zgodilo.

Močna kolona nemških esesovcev, ki se je umikala skozi Velenje in čez St. Vid in Mežico, ni hotela predati orožja našim četam. Oficirji so izjavili, da ga bodo še rabili, ker se bodo z njim borili. Ko je ta kolona prišla na Poljane, na križišče ceste Prevalje—Mežica—Pliberka, jo je Tomšičeva brigada ustavila. Esesovci niso hoteli ničesar slišati o predaji orožja. Na pogajanjih so privolili le v izročitve težkega orožja, vse ostalo pa da bodo odnesli s seboj na Koroško. Tomšičevci v to niso privolili. Nemce so opozorili, da jim bodo z ognjem preprečili nadaljnjo pot, če se ne vdajo.

Vtem se je na Poljanah ogomilila malone vsa kolona esesovcev. Bilo jih je vse zeleno, da da bi gledal na travnik. Nemškim oficirjem se zdelo, da je prišel trenutek, ko lahko množično pritisnejo na položaj Tomšičeve brigade in izsilijo proboj proti Pliberku. Tomšičevci so jih še

enkrat opozorili, da naj položijo orožje — ker pa niso ubogali, temveč začeli prodirati proti Pliberku, so z vsem ognjem hkrati užgali po njih.

Partizanski mitraljezi so tako mogočno zarezgotali in sejali smrt med esesovce, da je trenutni nemški upor utonil v ognjeni glori Tomšičevcev in dela Šlandrovcev. Nemci so uvideli, da se ne morejo braniti, ker bi

zaradi velike gneče streljali tudi po svojih. Zato so urno poiskali bele robece, brisače in druge čunje, jih natikali na puške in dvigali v zrak, da se predajo. Torej zdaj, ko so imeli nad 200 mrtvih in mnogo več ranjenih, so ponižno kapitulirali.

Razoroževanje Nemcev je trajalo do večera, potem pa so jih borci 51. divizije odvedli v ujetniška taborišča na Stajersko. Ker se ostale nerazorožene enote balkanske Heeresgruppe kljub temu, da je generaloberst von Lehr podpisal kapitulacijo in predajo orožja našim brigadam, niso hoteli vdati, temveč so še vedno prodirale proti Koroškim, je štab XIV. udarne divizije okrepil položaje Šlandrove brigade z Zidanškovo in Bračičevo brigado, tako da je zasedel vse komunikacije na Dravi z namenom, da ne pusti niti enega sovražnika čez Dravo. Posamezne čete omenjenih treh brigad pa so na področju desnega brega Drave razoroževale skupine sovražnikov, ki so se ločile od glavnih kolon in se prebijale posamezno.

V petek popoldne, 14. maja, je prodirala od Dravograda proti Poljanam najmočnejša kolona von Lehrove armade, ki so jo sestavljali hrvaški ustaši, domobranci in črnogorski četniki. Ta banda pod nobenim pogojem ni hotela položiti orožja, temveč je izsiljevala proboj proti

Pliberku, kjer so bile angloameriške čete. Ko so ti sovražniki naleteli na naše enote, se je vnela srdita borba.

Situacija na bojišču se je menjavala zelo naglo. Toda Tomšičevci niso odnehali, zato so ustaši popustili, vendar niso hoteli položiti orožja. Ustaški generali so privolili v pogajanja s pogojem, da izroče orožje in se vdajo le angliškimi ali ameriškim četam.

Zato je komandant XIV. divizije Efenko odšel v zavezniški štab in protestiral proti angloameriški agitaciji, naj se enote nemške balkanske armade vdajo le njihovim četam. Zaveznikom je zagotovil, da njegove brigade ne bodo pustile čez Dravo nobenega sovražnika.

In to je zaleglo! Angliški general se je takoj odpravil proti Pliberku. Skupno s komandantom XIV. divizije Efenkom in komisarjem 51. divizije so odšli v grad pri Pliberku, kjer je bilo nastanjeno vodstvo ustašev, domobrancev in četnikov. Angliški general je bil sprejet zelo prijazno, s podpolkovnikom JA pa se ni hotel nihče razgovarjati.

Ko sta predstavnik JA ustaškim generalom in četniškim oficirjem jasno in odločno povedala, da sta na položajih dve diviziji, ki ne bosta dopustili, da bi se kdorkoli prebil čez Dravo, so sovražniki povesili glave, kajti tudi angliški general jim je naposled priznal, da ni drugega izhoda in da se morajo vdati.

Prvi sovražni esalon je bil na zahtevo podpolkovnika Efenka postrojen brez orožja na cesti Pliberk—Lipica že čez četrto uro. Potem so naši borci začeli z razoroževanjem, ki je trajalo vse popoldne in vso noč do jutra, ko so bili razoroženi zadnji sovražniki.

V soboto, 15. maja 1945, je bil premagan poslednji sovražnik. Vsa Slovenija je bila skupno s Slovensko Koroško osvobodena!

Tako je udarna brigada »Slavka Šlandra« po 21 mesecih svojega obstoja zaključila svoj zmagoviti bojni pohod v svobodo. Poslej je zaživela mirno vojaško življenje, njeni junaki in vsi, ki so jo poznali, pa so s ponosom govorili o njenih velikih uspehih. —Konec—

Pred proslavo na Sutjeski

Žene v peti ofenzivi

Skupaj s svojimi tovariši so se v bitkah na Sutjeski borile proti mnogokrat močnejšemu sovražniku tudi žene. Mnoge od njih so tu darovale življenje za lepšo prihodnost jugoslovanskih narodov.

Naj omenimo samo nekaj žena — herojev Sutjeske, katerih junaška dela predstavljajo sestavni del velike epopeje hrabrosti in junštva naših borcev v teh hudih dneh.

Spomnimo se sester Radović, treh hrabrih črnogorskih deklet iz Kolašina. Treh sester, ki so se izkazale že prej s svojo hrabrostjo v bitkah na Gornjemoraški Kapi, na Livnu, Vilici Guvnu, Konjicu in mnogih drugih frontah.

17. junija 1943 so odšli pri Sjetlinu na cesti Višegrad—Sarajevo naši puškomitraljezi in bombasi na juri, da prebijajo poslednji sovražnikov obroč. Med njimi so bile tudi sestre Radović.

Eden od preživelih borcev, Ljubo Andjelić, govori takole o tem napadu in smrti žena-herojev.

»V gozdu so zaropotala «kragujevke» in zarežgotali naši puškomitraljezi. Sovražnik je odgovoril s močnim ognjem. Med velikimi bukvami se je bila ogorčena borba. Skozi ogenj, v katerem se je izgubljal dihanje in vid, smo slišali gesla sester Radović, ki so padale, meoč bombe, vzklikajoč Titu, Partiji in narodu.

Parole so nas gnale v divji juriš. Pred nami so ležale gomile nemških vojakov, podobne posekanemu gozdu, medtem ko se je preostanek reševal z divjimi skoki, daleč od nas proti Svetlinu.

Nič manj pomembno ni bilo dejanje dveh krajskih vaščank, ki jim ne vemo imena, in so tisto leto stopile v četrto črnogorsko brigado skupaj z drugimi krajskimi. Ti sta nekoč v bližini Vučeva ves popoldan odbijale napade enega izmed nemških vodov.

Zbegani sovražnik je tolkel po njima z mitraljezi in puškami, oni pa, skriti za neko skalo, nista prenehali niti za hip. Ko jima je zmanjkalo municije in jima je preostala edina bomba — sta z njo ubili sami sebe. Na bojišču pa je za vedno obeležilo nekaj desetini nemških trupel.

Razdraženi komandant nemškega voda je pozneje zapisal v svoj dnevnik, ki so ga zaplenili partizani ob njegovem ujetju: »Nisem mogel verjeti, da sta se proti mojemu vodni borili samo dve ženski. Težko se je vojskovati s tem narodom...«

Neštevilni so primeri žena-bolničark na Sutjeski. Te niso zapustile ranjenecov do poslednjih trenutkov. Za ceno svojih življenj so pogosto reševale njihovo življenje.

Olga Vujović je skozi neverjetne napore kdo ve od kod prenesla brata Miliku do Sutjeske. Rešujoč ga pred Nemci, je bila sama smrtno zadeta.

Dalmatinska bolničarka Slavica je človeka, ki ga je vzbujala v partizanih, naprtila na hrbet in ga nosila dneve in dneve. Ni ji bilo težko. Imela pa je vedno tople besede tudi za ostale ranjene borce. Pomagala jim je in previjala rane.

A koliko je bilo takih, ki niso imeli tu niti brata niti ljudi, ki so jih bodrili, za katere so bili vsi bratje in tovariši.

Vera Pavić, bataljonski sanitetni referent, je nekemu ranjenemu tovarišu, ki mu je dumumovka prebila obe roki in vdrla skozi prsi, obula svoje opanke, sama pa je hodila naprej le v nogavicah.

Hrvatica Marija Horvatić je ostala skrita z neko skupino ranjenecov več kot deset dni v ruševinah neke hiše v vasi Jerinčina in materinsko skrbela zanje. Nemci so jih odkrili in ubili tudi njo skupaj z ranjenci. Se prej pa je potolkla štiri sovražnike.

Veliko skrb za ranjence so pokazale vse sanitetne delavce. Takšne so bile n. pr. Zora Perere, zdaj major JLA in

zdravnica vojaške sanitete beograjske garnizije, takrat referentka sanitete brigade, njena sestra, referentka bataljonske sanitete, bolničarka Zora Pejanović, Nada Marinović in mnoge druge.

Vse te in borci so dali od sebe, kar so le mogli, samo da tovariši ne bi prišli v roke sovražniku.

Borile so se hrabro do poslednjega diha. Koliko jih je umrlo s poslednjim strelom iz lastne pištole, puške ali bombe! Tiste pa, ki so bile ujele, so se na mučenjih držale junaško, nezlomljivo.

Takšna je bila tudi Raduša Djurović, ki je odšla v partizane, stara 14 let. V mnogih borbah se je odlikovala s svojo veliko hrabrostjo. Trikrat je bila ranjena.

Ustaši so ranjeno ujeli na Sutjeski, toda uspelo ji je »pobegniti«. Njo in še nekatere ranjene so hoteli pokazati v Sarajevu kot »poslednje ostanke« partizanske vojske. Krenila je proti Črni gori in tja prišla po enem mesecu hoje. Ni imela sreče. Ujeli so jo četniki, se smejali njeni nemoči, partizanom, naši borbi in Titu.

Ona jim ni ostala ničesar dolžna, niti ne za ceno nečloveških mučenj. Končno so jo zaprli v zloglasno ječo »Jusovaču« v takratni Podgorici, od koder pa se je rešila ob kapitulaciji Italije.

Takšna je bila tudi Slovenka Vida, ki se je neznano od kod znašla te pomladi v Mačevski brigadi. Ko je bila ujeta, je pljunila v obraz nemškemu polkovniku, ko je začel pred njo psovati Tita in NOV.

Njen poslednji pogled v tega Nemca, ki jo je, rdeč od besa, ubil s strelom iz pištole, je bil poln prezira in mržnje.

Polno je še primerov o hrabrosti žena-borč v tej veliki borbi. Primerov, ki ne smejo ostati pozabljeni.

Tudi žene so bile vedno pripravljene, da vložijo nadčloveški trud v krvavo borbo proti fašizmu.

Branko Djukić

Cena „Levi“ raste

Presenetljivo je, kako resnično lepo napreduje glasilo pionirskih odredov »Levi, levi«, ki mu — ne vem, kje sem to slišal — pravijo tudi »vest toplih školarjev«. Sicer ne vem, koliko stane posamezna številka te, zdaj že menda zares po vsem Zagorju znane revije, vendar se mi zdi, da ji cena razveseljivo raste. Raste ji namreč ugled spriču tehtnosti in kvalitete objavljenih prispevkov, in če bodo vsi trije v uredništvu tako nadaljevali (da bi vsaj), predlagam, da ji v bodoče posvečamo še več pozornosti. Menda mi ni potrebno razlagati, kje naj se začne naša pozornost, da pa bom, kolikor moguče — recimo jasen — mi naj bo dovoljeno povedati, da sem menda na trinajsti strani 4. številke, o kateri bi rad še kasneje nekoliko pokramljal, prebral tole novičko: Delovski svet INDUSTRIJE GRADBENEGA MATERIALA je nakazal našemu glasilu 10.000 dinarjev. Sledi prisrčna zahvala. Sam pa bi rad še dodal: Posnemajte!

Ne, denar, v takem obliki, da ga sili, zares ni vržen proč. Povsem točno vem, da si je v zadnjih mesecih pridobilo tolikšno število prijateljev, če že ne ljubiteljev, da moramo izdajateljcem samo čestitati in jim želiti pri tem včasih hudo nehvaležnem, najbšeče pa hvale vrednem (to naj omenijo neprizadeti) delu stopnjevalnih uspehov.

Uvodoma sem uporabil besedico presenetljivo. Naj jo ponovim in naj velja za četrto številko. Dovoljeno pa mi naj bo poudariti, da nimam nobenega namena peti slavospevov niti uredniku niti uredništvu, ker mi je znano, da nihče ne pričakuje kdo ve kakšnih hvalnic, pač jim je največje priznanje, ko vidijo, da njihova vnema ni zaman.

»Spoznanje«, prispevek Marije Zupan, sem menda trikrat prebral. Stvarca me je presenetila, ker na zelo svojstven način obravnava zgodnjo pubertetno nevarnost. Sicer pa bi rad s to Marijo nekoliko pobesedili; zanima me, kje bo začela, če se bo vdala pisarjenju. »Paličev Rado« kaže zrelost, namreč zrelost v tem, ker se zaveda, da mu mater ne bo mogel nihče nadomestiti. Fantu želim le skrbne nege, ki mu jo

bodo lahko dali le šolniki. Za Laznikovega Srečka pa sem menda že zadnjič dejal, da mu beseda lahko teče, in vpletanje izrazito rudarskih, bolj rečeno knapovskih izrazov, za zdaj samo koristi delu, ki mu je nadel ime »Prvič v jami«. Tudi Hribarjeva Magda je s svojo »Mislijo« pokazala nekaj otroškega znanja, in kar prav bo, če jo bo prof. Pritekel še v bodoče uvažal v skrivnosti pesnikovanja. Organona Vida na dokaj izviran način obravnava pomembnost premoga oz. rudarja, ki išče zaklad. Editi Fincingerjevi bi rad povedal, da si je ohranila zelo lepo podobo svojega očeta, ki ga menda nikoli ni poznala, in spomin nanj bo kot najčistejša studenčnica, izvirajoča izpod pečine. Prav tako Mili Lebe-

ničkovi, ki pripoveduje o smrti prijateljičinega očeta. In Milku Jenku, ki v skopih besedah opisuje trenutek, ko je zvedel za očetovo smrt. Bržčas Milko tistega očeta: »Pa priden bodi in mater ubogaj!« nikdar ne bo pozabil, pa saj se pozabiti ne da.

Po svoje mi je vseh tudi Preskarjeva pesem »Novi čas« in mu predlagam, naj se pri pesnikovanju nekoliko bolj potrudijo, zlasti pri iskanju izrazov. Pohvalil pa bi Režuna in Prašnikarja, in bereta naj veliko, za zdaj slovensko poezijo.

Menda se ne motim, da ima revija že 350 naročnikov, mnogo več pa bralcev. Dajmo, razširimo jo, stroški so spriču njenega poslanstva ničeli.

(v)

Uspehi kolesarjev v Hrastniku

Kolesarsko društvo v Hrastniku pridno dela na področju kolesarskega športa. Društvo je kupilo dve kolesi, na katerih trenirajo posamezni člani — temovalci. Društvo namerava še kupiti nekaj koles, da vzgoje dobre kolesarje, ki bodo lahko tekmovali.

V teku leta je društvo že pripravilo dva propagandna, množična izleta, ki sta bila dobro obiskana. Pred nedavnim so bile v Trbovljah medkubuske prijateljske kolesarske tekme, ki se jih je udeležilo hrastniško kolesarsko društvo s 5 člani. Ti so

dosegli kar lepe uspehe, iz česar vidimo, da niso zaman vadi.

Kolesarsko društvo iz Hrastnika bo pripravilo v okviru dneva mladosti dne 25. maja t. l. medkubuske prijateljske cestne dirke na prosti Hrastnik — Sevnica in nazaj. Dolžina proge znaša 50 km. Za najboljša mesta v tem tekmovalstvu je društvo pripravilo nagrade v skupni vrednosti 15.000 din.

Vse prijatelje kolesarskega športa vabi društvo, da se udeležijo tega tekmovalstva.

V.R.

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

M. M

Zborovanje mladine na Raki

Prejšnjo nedeljo so se na Raki zbrali mladinci in mladinke iz vse občine Videm-Krško, kjer je govorila o vlogi mladine predsednica občinskega komiteja LMS, tov. Ivica Znidaršič. Na tem zborovanju so sodelovali tudi brigadirji z Gmajne.

Nato so izvedli zaključno tekmovalstvo v odbojki, šahu, skokanju, teku in metu bombe. Sodelovalo je okrog 120 mladincev, gledalcev pa je bilo nad 400.

Z Rake so odšli na obisk k ostalim brigadirjem na Gmajno, kjer so imeli miting. Igrala je godba na pihala iz tovarne celuloze in jazz brigadirjev.

—

To in ono iz Brestanice

Delo Zveze borcev. — Krajevni odbor Zveze borcev NOV v Brestanici si je v okviru praznovanja dneva borcev zadal tudi nalogo, da obhodi ves svoj teren. V ta namen je prvenstveno obiskal v nedeljo, 18. maja, izrazito partizansko vas Kostanjevca, ki je posebej tamkaj živečega 96 let starega tov. Franca Hudina, očeta dveh borcev, ki je bil med okupacijo ves čas z vsem zvesto na strani naših borcev. Imenovanega starčka so člani ZB obdarili in njegovi družini izkazali tisto skrb, ki jo običajno Zveza borcev do svojih svetih. Za to vas je posebno značilno, da so vsi člani organizacije ZB.

Ob njihovi skromnosti smo ugotovili, da nujno potrebujejo 3 kilometre ceste, ki naj bi to naselje povežala z industrijskim središčem Videm-Krško, kamor bi potem lahko spravljali mleko, sadje in ostale kmetijske pridelke. Značilna je izjava borca tega hribovitga kraja: »Če bomo lahko pripeljali na trg pridelke in jih prodali, bomo tudi davke lažje plačali.« Odbor

organizacije je mnenja, da bo od izgradnje te ceste imela korist tudi skupnost, saj se bo na trzišču pojavilo več kmetijskih pridelkov, ki so doslej ostajali neizkoriščeni.

Trdno smo prepričani, da bosta občinska ljudska odbora Senovo in Videm-Krško storila vse, da se ta potrebna cesta čimprej zgradi.

M.V.

Padalci nad Krškimi poljem

Ceprav je bila nedelja, so se že pred šestimi uro jutraj zbrali na letališču v Cerkljah. Veseli in nasmejani obrazi so zri v lepo modro nebo, kjer je pilot preizkušal letalo. Vreme je bilo kakor nalašč naklonjeno za izvajanje skokov. Po pokaznem skoku padalskega instruktora so začeli s skoki udeleženci padalskega tečaja, ki ga je aeroklub organiziral v Brezicah. Tečaj so vsi udeleženci skokili z uspehom. Vseke svoje sposobnosti so pa pokazali v nedeljo, ko so izvajali praktične skoke iz letala.

Kar lepo jih je bilo gledati, kako hrabro in pogumno so skakali iz aviona in padali na zemljo. Klub vetru, ki je bil čedalje močnejši, so vsi skočili in pristali na zemlji brez najmanjše poškodbe. Bele kupole športnih padal so se vse dopoldne leskale v zgornjem pomladnem soncu pod lepim modrim nebom. Mladi fantje in dekleta so pridno razkazovali padala tovaršim, ki še niso skočili. Proti popoldnevu je skočil zadnji padalec — bila je to

tovarišica — ki je bila tokrat že drugič pod kupolo padala. Te nedelje je aeroklub »Narodna krila« iz Cerklj z uspehom nadaljeval in padalcev, med njimi tri tovarišice.

Vse priznanje je treba izreči obema tovarišema, ki sta poučevala v tečaju, nadarjenemu padalskemu instruktorski in pripadnikom jugoslovanskega narodnega letalstva iz garnizije v Cerkljah, ki so pomagali pri izvajanju skokov.

V avtobusu, ki ga je dala na razpolago komanda garnizije, se je silalo veselo petje. Mladi padalci so s pesnjico in veseljem odhajali proti domu — še malo prej pa so bili 800 metrov visoko nad zemljo, kjer so obdvojali lepoto svoje drage domovine, kateri bodo odsejali na razpolago če jih bo potrebovala.

A. S.

Dan mladosti v Luki pri Zidanem mostu

Takoj po slovesnem delu prireditelje, ko se je mladina radsko občine zbrala v Luki, da komu praznovanje, je predsednik domačega TVD »Partizana« tov. Traven odprl novo igrišče za odbojko. Nato so se pričele športne igre za naslov ekipe mladinskega prvega v odbojki, namiznem tenisu in atletiki. Vse dan je bilo v loškem parku živahno kot se nikoli. Tekmovanje se je razvijalo res v pravem športnem duhu.

Skupinski prvak v atletiki je bila ekipa VDP Radče, v odbojki (moški) ekipa Radče I, v odbojki (mladinke) Loka in v namiznem tenisu ekipa Loka II. Končni rezultat po skupinah pa je bil naslednji: prvo mesto v vseh disciplinah si delila Loka in VDP Radče, ki sta zbrali vsaka po 15 točk. Drugo mesto je zasedla ekipa Radče s 12 točkami, tretje mesto pa ekipa Zidanega mosta.

Vsi prvaki — posamezniki, kot moštva, so prejeli lepa praktična darila in priznanja. Pokal skupinskega zmagovalca v vseh disciplinah pa je kot organizatorju tekmovalja pripadel ekipi Loke. Pokal je prehodil.

Ločani si se žele takih manifestacij. Parada mladih ljudi v takel obsegu je bila tokrat prvič v kralju in je naravnost presenetila vse. To je bil veliki dan mladine radsko občine, ki se je v tekmovalstvu za naslov najboljšega mladinskega aktivna v sloveniji v času tekmovalja za dan mladosti potovala za prvo mesto.

Upajmo, da bo to mesto tudi dosegla.

-at

Trgovsko podjetje

MERCATOR

veletrgovina EKSPORT - IMPORT

LJUBLJANA, TITOVA CESTA 31

ČESTITA OB OBČINSKEM PRAZNIKU OBČINE TRBOVLJE VSEM SVOJIM ODJEMALCEM IN SE PKPOROČA.

DANES JE NEDELJA, ZATO MLINSKO KOLO POČIVA

Zagorska kronika

MLADI ZAGORSKI RUDARJI SE BODO 1. JUNIJA PRIKLJUČILI GRADITELJEM AVTOMOBILSKE CESTE. — Absolventi ind. rudarske šole v Zagorju ob Savi so sklenili, da se bodo skoro v celoti pridružili graditeljem avtomobilske ceste »Bratstva in enotnosti«. Brigadirji iz Zagorja bodo skupaj z gojenci — absolventi LRS Trbovlje sestavljali Revisko mladinsko delovno brigado pokojnega narodnega heroja Toneta Okrogarja — Nestia. Brigada bo odšla na avtomobilsko cesto 1. junija, delala pa bo na specialnih zemeljskih delih.

DRUŽABNI VEČER MLADINE. — Občinski komite Ljudske mladine v Zagorju je na večer pred dnevom mladosti pripravil v domu »Proletarca« za mladino iz Rake, Poznanovca, Trbovlje in Zagorja koncert zabavnih melodij iz zvezda orkestra DPD »Svoboda« Zagorje in družabni večer. Prav bi bilo, da bi se večkrat pripravili take družabne prireditve za mladino.

MLADI GASILCI SO TEKMOVALI. — Na sam praznik mladosti so popoldne tekmovali pionirji — gasilci zagorske občine. V tem tekmovalstvu so bili najboljši pionirji iz PGD Zagorje — Kotreda, sledijo pa jim pionirji PGD Zagorje, PGD Loke in IGD Zagorje — rudnik.

PRIREDITEV OB 15. OBLETNICI BORB NA SUTJESKI. — Pred dnevi se je v Zagorju sešel občinski odbor ZB NOV in razpravljal o sestavi načrta prireditve ob praznovanju 15. obletnice borbe na Sutjeski. Praznovanje bodo v Zagorju vključili v vrsto prireditve ob prazniku mladosti, ki bo tako trajal v Zagorju do 4. julija. Občinski odbor ZB NOV v Zagorju bo skupaj z mladinsko organizacijo izdelal podroben načrt prireditve, predavani: pohod na trtuli po partizanskih poteh itd.

NASTOP MLADIH LITERATOV ZAGORJA. — V okviru praznovanja dneva mladosti pripravljata delavsko prosvetno društvo »Svoboda« Zagorje in občinski komite

Ljudske mladine Zagorje za soboto, 31. maja ob pol dvajseti ur v veliki dvorani doma »Partizana« nastop mladih literatov. Za to prvo tovrstno prireditev v Zagorju vlada že sedaj precejšnje zanimanje. Priznamo naj, da bo vstopnina zares minipena, samo po 40, 30 in 20 din. Zatorej v soboto zvečer vsi v dom »Partizana«!

(ma)

Zdole

Dan mladosti je bil res vesel dan na Zdobah. Iz Peče so prišli na obisk otroci osnovne šole. Program, pogostitev, prosta zabava — vse to je bilo na vrsti tega dne. Sonce je neusmiljeno pomekalo. Zato smo morali segati po hladni vodi in malinovcu.

Ob poslavljanju z gosti smo sklenili, da se bomo še večkrat sešli.

FILM • FILM • FILM • FILM • FILM • FILM • FILM • FILM

Audrey Hepburn zahteva za nastop v pravijo nekateri časniki, tudi »Tracyjev filmu «Prva ljubezen», ki ga bo režiral Claude Autant — Laro, 250 milijonov fran. kov. Zato se ni povsem gotovo ali bo igrala ali ne.

X X X
Pierre Brasseur sodi med najboljše in najsolidnejše karakterne igralce, hkrati pa je tudi najbolj zaposlen. Nedavno je zabel igral v filmu »Z glavo v zidu, takoj za tem pa bo nastopil v »Velikih družinah, kjer bo partner Jean Gabin.

X X X
Zaključeno je snemanje filma »Starec in morje«, po istoimenski noveli Ernesta Hemingwaya. Kakor je znano, so ta film snemali v več etapah in na različnih mestih, zaradi prepričanja, ki so izbruhili med Hemingwayem in režiserjem ter producentom.

X X X
Slavni ameriški karakterni igralec Spencer Tracy, pri nas smo ga pred kratkim videli v filmu »Gora«, nastopa v novem filmu delu — »Poslednji hura«, ki bo, kakor »Payton Place».

X X X
Kandidatka za letošnjega Oscara — Lana Turner, nastopa v filmu »Lady Tahes a Flyer«, Partner je Jeff Chandler.

Lana Turner je v zadnjem času igrala v nekaj značilnih filmih. Med te sodi zlasti »Payton Place».

FILM • FILM • FILM • FILM • FILM • FILM • FILM • FILM

KINEMATOGRAFI

Kino »Delavski dom« v Trbovljah: od 30. maja do 2. junija amer. barvni film »Princ-igralcev«, od 3. do 5. junija pa amer. barvni film »Čas obračuna«.

Kino »Svoboda« — Trbovlje II: od danes do ponedeljka ame. kriminalni film »Dama iz Sanghaja«. Ob tej priliki obveščamo vse obiskovalce kina, da bodo od danes naprej predstave ob delavskih ob 6 in 8, ob nedeljah pa ob 4, 6 in 8 zvečer.

Kino »Svoboda« Videm-Krško: 31. maja do 1. junija nem. film »Strup v zverinjaku«, 4. in 5. junija francoski film »Takšni so moji«, 7. in 8. junija amer. barvni kinemasc. film »Zvezda je rojena«.

Kino Brežice: 30. maja ob 18. jugs. film »Gimnastriada«, 31. in 1. junija ob 20. franc. kriminalni film »Inšpektor Ljubič gna«, 1. junija francoski barvni film »Nana«, 3. junija

indijski barvni film »Awara«, 4. in 5. junija amer. barvni kinemasc. film »Rožena je zvezda«, 6. in 7. junija amer. film »Dama iz Sanghaja«.

Kino »Partizan« Sevnica: 31. maja in 1. junija amer. film »Ljubezen na bojišču«, 7. in 8. junija amer. barvni film »Destiny«.

MALI OGLASI

Tovarišici Mili Kordić — Obratunec iz Trbovlj najskrajše čestitajo za njen 50. rojstni dan. Jelka, Očka, Ema, Ljilja, Mira in Rudi.

Prodaja dobro švicarske kozice z miškim. — Naslov v upravi il. sta.

Prodaja šivalni stroj »Singer« — Ljubica Korinšek, Borovnik — Poljšnik.

Razpis

Ekonomska srednja šola v Trbovljah sprejema prijavitve za sprejemni izpit do 10. junija t. l. Kolkovani prošnji mora biti priloženo spričevalo o dovršenem študiju (osemletki) in rojstni list.

Izpit je iz slovenščine, nemščine in matematike ter se prične 11. junija ob 8. uri zjutraj s pismenim delom izpita.

RESITEV NAGRADNE UGANKE IZ 20. ŠTEVILKE

Pravilna rešitev uganke iz 20. številke našega tednika se glasi: DEZNIK. Zreba je prisodil nagrado za rešitev uganke Albin METELKO, učenec 5. razreda osemletne šole, pošta Zagorje ob Savi, Trbovljska 2, nadarja Alojzu FROJANCICU, učenec 7. razreda osnov. Obema bomo poslali knjižico »Dario« po pošti.

Vsem ostalim, ki niso rešili uganke, se poslano rešitev in pohvale prištevajo hvala. UREDNIŠTVO

NOV NAGRADNI MAGIČNI KVADRAT ZA PIONIRJE

Učenec Roman Medija iz 4. razreda osnovne šole v Lokah nad Zagorjem ob Savi nam je poslal spodnji magični kvadrat, ki naj bi rešil pionijsko rešilo.

Rešitev nam pošljite do nedelje, 8. junija opoldne. Za nagrado imamo: pravilni 2 lep knjižni nagradi (po odločitvi žreba).

1 2 3
4 5 6
7 8 9

Besede (vodoravno in navpično):
1. večja lesena posoda; 2. tuje moško ime; 3. reka v Rusiji. Crke: DD, N, OOOO, S, T.

AVTO-MOTO DRUŠTVO VIDEM-KRŠKO

vabi v nedeljo, 1. junija 1958, ob 15. uri na

velike mednarodne speedway dirke v Vidmu-Krškem

Sodelujejo najboljši dirkači Nemčije, Avstrije, Poljske, Danske, in Jugoslavije.

AMD Videm-Krško

RAZPIS

za vpis v I. letnik rudarskega in elektro odseka INDUSTRIJSKE RUDARSKE ŠOLE V TRBOVLJAH v šolskem letu 1958-59

POGOJI:

I. Rudarski odsek:

Kandidat mora z uspehom dovršiti 6. razred osnovne šole ali 2. razred gimnazije, v kolektornem letu 1958 mora dopolniti 15. leto starosti, mora biti duševno zdrav in telesno dobro razvit.

II. Elektro odsek:

Kandidat mora z uspehom dovršiti 4. razrede gimnazije in mora biti telesno in duševno zdrav.

Ako kandidati pod I. in II. nimajo predpisane izobrazbe, bodo sprejeti le, če z uspehom opravijo sprejemni izpit iz slovenskega jezika in računstva z geometrijo.

Solanje v obeh oddelkih traja 3 leta. Po uspešnem opravljenem zaključnem izpitu se absolventi rudarskega odseka usposobijo za kvalificirane delavce rudarske stroke — kopače, absolventi elektro odseka pa za obratne električarje.

Mladinci, ki se žele vpisati, morajo ravnatelstvu šole predložiti s 30 dni kolkovanju prošnjo in ji priložiti naslednje osebne dokumente:

1. zadnje šolsko spričevalo,
2. izpis iz matične knjige rojstnih,
3. potrdilo o premoženjskem stanju,
4. potrdilo o stalnem bivanju (samo kandidati, ki stanujejo izven Trbovlj),
5. potrdilo o višini otroškega dodatka.

Potrdila od 3—5 so kolkovane prosta.

Nekolkovane prošnje se ne bodo upoštevale, kakor tudi ne prošnje brez priloženih listin.

Učenci prejemajo redne mesečne nagrade od 1500 do 4000 dinarjev. Razen rednih nagrad so učenci lahko nagrajeni še s posebnimi mesečnimi nagradami, katerih višina je odvisna od učnega uspeha.

Vaskoletno prejmejo učenci par delovnih čevljev, delovno obleko, delovno spodnje perilo, kakor vse ostale zaščitne predmete za izvajanje praktičnega pouka, vse šolske potrebščine ter knjige.

Pri šoli je internat, ki nudi učencem popolno oskrbo, to je prenočišče, odlično hrano (pet obrokov dnevno), pranje osebne perila in delovne obleke, krpanje perila in obleke ter pomoč pri učenju.

Vpis v šolo traja do 1. septembra 1958.

Ravnateljstvo šole

TELESNA KULTURA

Na plavalnih tekmah so sodelovali tudi Poljaki

V nedeljo so bile v Vidmu-Krškem propagandne plavalne tekme ob dnevu mladosti. Razen plavalcev iz Poljske so nastopili še Celjani od »Neptuna« in Ljubljancem od »Krima«. Skupaj je nastopilo preko 100 plavalcev.

Kakor je bilo pričakovati, so se najboljše izkazali plavalci iz Poljske. Najbolj zanimive borbe so bile v plavanju v prsnem slogu, kjer sta nastopila med drugimi tudi lankoletni evroposki prvak v tej disciplini, Poljak Klopowsky, in znan jugoslovanski reprezentant Pelc.

In še imena zmagovalcev tega tekmovanja. V plavanju na 100 metrov prosto je med ženskami zmagala Horvat (Krim), na 100

metrov hrbtno je bila najboljša Hočvarjeva (Krim), na 100 m prosto Breskvarjeva (Celuloza), Vesna pa je zmigala tudi v disciplini 100 m metuljček. V štafeti 4x100 m prosto pa so zmigale plavalke Celuloze.

Med mladinci so bili najboljši Kaplan (Celuloza), Zgomba (Celuloza) in Dekleva (Krim).

Med člani pa so se izkazali na 100 m prosto Kocmur (Krim), 100 m prsno Klopowsky (Poljska), na 100 hrbtno Jaskiewicz (Poljska), 100 m metuljček Poljanšek (Krim). V štafeti 4x100 metrov so zmigali plavalci iz Ljubljane pred Celulozo.

V waterpolu med PK Neptunom in PK Celulozo pa so zmigali Celjani z rezultatom 3:1.

Naša waterpolo reprezentanca premagala Poljake

V bazenu v Vidmu-Krškem sta se v nedeljo pomerili državni vrsti Jugoslavije in Poljske v waterpolu. Tekmo prvih in drugih moštev obeh držav si je ogledalo nad 2000 vnetih pristalcev in ljubiteljev vodnega športa.

V tekmi drugih moštev so zmigali Jugoslovani z izidom 12:0 (5:0). V drugi tekmi pa so Jugoslovani zaslužno premagali

Poljake s 8:1 (1:0). Se posebej v drugem delu so naši waterpolisti odlično zaigrali in je taktika gostov — zavlačevanje igre s podajanjem — je Poljake rešila še hujšega poraza.

— 3.

Svoboda : Kovinar (Store) 5:1

V zaključnem delu spomladanskega nogometnega tekmovanja v celjsko-zasavski ligi sta se predmetko soboto na igrišču »Svobode« pomerila domače moštvo in gostje iz Stor.

V prvem polčasu je igra precej ovirala močan veter, zaradi česar so imeli gostje nekaj več od igre in je njihov napad čisto prihajal v kazenski prostor domačinov. Sprito dobre obrambe domačinov pa gostom ni uspelo poslati žoga v nasprotnikovo mrežo. Domače moštvo je pa nazvlic vetru nekajkrat nevarno ogrožalo vrata gostov. V 38. minuti je Kastelic uspešno pobegniti obrambi in se je znašel pred presenečenim vratarjem nasprotnikov ter mu je tako med nogami poslal žogo v gol. Do konca prvega polčasa se rezultat ni spremenil.

V drugem polčasu pa je domače moštvo zaigralo popolnoma drugače in je imelo teren povsem v svojih rokah. Videli smo več lepih kombinacij, vendar se niso vse končale uspešno. Kljub temu pa so domači uspešno štirikrat ukarili obrambo in vratarja gostov. Čele so v drugem delu igre dosagili Arnske in Zvone Mrežar po enega, Janez Kastelic pa dva. S to zmago so si nogometaši »Svobode« priborili četrto mesto na lestvici, kar je lep uspeh, če pomislimo na težave, ki so jih imeli v spomladanskem delu tekmovanja.

Tekmo je sodil Orel iz Celja zadovoljivo. — — —

Redek jubilej

Dne 23. maja sta praznovala zakonca Janez in Franciska Ratič iz Zupete vasi pri Cerkljah ob Krki častitljiv jubilej — šestdesetletnico svojega zakonskega življenja.

Stevilni vrstniki jubilarita in starejši vaščani se spominjajo svojega dobrega dolgoletnega župana, ki je vedno gospodari pošteno in nesebično ter gledal samo na napredek občine. V borbi za boljše življenje družine je bil slavljencev trikrat v Ameriki na delu, toda domovlani ni nikoli pozabil. V času odsotnosti moža pa je žena in mati skrbela za dom in za dobro vzgojo številnih otrok.

K prazniku obeh zakoncev razen petih živih otrok z družinami, od katerih so trije že mnogo let v Ameriki, ter ostalih sorodnikov častitljivo vaščani in občani ter širok krog poznancev. Tem čestitkam se pridružuje tudi uredništvo našega lista.

V. J.

VMC nogometna liga zaključena

Rudar prvak, v II. ligi imata možnosti Rudar in Klavir

SLOBODA (VARAZDIN) : RUDAR (TRBOVLJE) 3:3 (3:3)

Zadnje kolo je končano in ena črna iz »vročega« Varazdina je tudi prav prišla. »Rudar« je z dvema točkama prednosti pred drugo mestom »Klavirjem« osvojil prvo mesto.

»Svoboda« v Varazdinu je v nedeljski tekmi vodila že z 2:0 in

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

»Rudar« je prvo mesto zaslužil, saj so njegovi napadniki dali 73 golov, prejeli pa jih le 20.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

»Rudar« je prvo mesto zaslužil, saj so njegovi napadniki dali 73 golov, prejeli pa jih le 20.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili rezultat na 3:3, in tako je ostalo do konca.

je domači igralec celo zastreljal enajstmetrovko, toda »Rudar« je kmalu izenačil igro na 2:2 in prišel celo v vodstvo. Minuto pred koncem prvega polčasa pa so domačini spet izenačili

Naš drobnogled

● V Jugoslaviji je registriranih skupaj okoli 3.400 gasilskih društev.

● Največ mesa pojedajo prebivalci južnoameriške države Urugvaj — 127 kilogramov na leto. Najmanj pa pojedajo Japonci — letno okoli 1 kilograma.

● Prva fotografija je bila izdelana 1839. leta.

● Sueski prekop je bil prvič prekopan v šestem stoletju pred našim štetjem, v času vladanja egipčanskega faraona Nehosa. Prekop je gradilo okoli 120.000 sužnjev.

● Stirinasti Dalaj Lama, vladar Tibeta, nosi tole ime: Jetsun Jamgel Nga-vang Jisi Tensing Gajatro.

● Morski tok, ki ogreva tudi obale zahodne Evrope in teče vse do Spicberga, ima povprečno brzino 2 kilometrov na uro. Na nekaterih mestih pa ima ta tok hitrost tudi 7 km/h.

Življenjska pot največjega sieparja zgodovine

Napoleon vžigalic

12. marca 1923 je pariška policija našla Ivarja Kreugera v mlaki krvi v njegovem stanovanju v ulici Viktor Emanuel 5. V levi roki je imel pištolo, s katero si je prestrelil glavo. Svet si še ni opomogel od velikega finančnega poloma v Wall Streetu, ki je vrzel tedanji gospodarski svet v eno največjih kriz.

Vsi časopisi so prinesli novice z ogromnim naslovom: »Umrl je najbolj boječ in najbolj bogat človek na svetu.« Stockholmski dnevnik »Afton Bladet« pa je celo napisal: »Umrl je nekronan kralj Švedske.«

Tako je pisalo časopisje, nato pa je kar čez noč Ivar Kreuger postal največji siepar v zgodovini.

Kaj se je zgodilo? Ugotovili so, da je Kreuger namerno bankrotiral za 24 milijonov funtov in da je ponaradil italijanskih zakladnih bonov za 28.668.500 funtov.

Pred samomorom je bil Kreuger na višku svoje slave in prava finančna velesila. V 6 letih je posodil 17 deželam nad 150 milijard lir in leta 1927 rešil Francijo pred gospodarsko katastrofo. Znan je bil tudi pod vzdevkom Napoleon vžigalic, ker je preplaval svet s švedskimi vžigalicami.

Kreuger se je rodil 1. 1880 v Kalmarru na Švedskem. Se mlad je diplomiral za inženirja in odšel v ZDA, nato v Mehiko, kasneje pa v Južno Afriko, kjer je postavil temelje svojega bogastva.

V Johannesburgu je vstopil v podjetje »Waring & Gillows«, neko londonsko gradbeno pod-

jetje, kjer pa je ostal kratek čas. S kapitalom 300 funtov se je vrnil v finančne spekulacije in v nekaj mesecih si je pridobil ogromno bogastvo v zlatu in diamantih. Leta 1907 je za inženirjem Tollom ustanovil gradbeno podjetje »Kreuger in Toll«, ki je zgradilo prvi nebotičnik v Stockholmu. V kratkem je postal najbolj genialen in hitri gradbenik v Evropi. A tudi gradbeništvo ga ni dolgo pritegovalo. Leta 1913 zapusti podjetje in se vrne v Kaimal. Oče mu je zapustil majhno tovarno vžigalic. Nihče ni takrat mislil, da bi bilo moč z vžigalicami doseči večje uspehe. Toda pomagala mu je prva svetovna vojna. V nekaj letih je potokel svoje nasprotnike in postal absolutni gospodar v deželi.

Do svojih neverjetnih uspehov si je Kreuger pomagal z vrsto vžigalic. Med temi vžigalicami je vredno omeniti njegovo telefonsko napeljavo, s pomočjo katere je imel navidezne razgovore z

nov frankov, vsoto, ki naj bi jo dal Mussoliniju. Prijateljcem, ki so skoro vsi gospodarsko propadli, je v smehu zaspal: »Imam en milijon in 150.000 delnic, podjetje »Fabbriche Riunite Fiammiferi« it. it. je moja bodoča Amerika. Malo pred samomorom se je Kreuger obrnil na švedsko zunanjo ministrstvo, da bi dobil posojilo. Posojilo v znesku 1 milijarde, 150.000.000 lir so mu sicer dali, toda pod pogojem, da smejo pregledati poslovne knjige njegove družbe. Tako bi funkcionarji odkrili, da so italijanske zakladne bono ponaradili v Stockholmu in da je celotna Kreugerjeva zgradba na robu prepada. Tako se je Kreuger odločil za poseben korak in odnesel s seboj v grob skrivnost svoje ogromne sieparije. Nihče ni mogel ugotoviti, zakaj je prišlo do poloma.

Samomor »Napoleona vžigalic« je potegnil za seboj samomore in finančno katastrofo številnih bankirjev in poslovnih ljudi, ki so mu zaupali svoje milijarde. Kakšne narave je bil ta veliki finančni pustolovec 20. stoletja, nam zgovorno priča tudi njegov poslednji bluf, ki ga je ta največji siepar zgodovine zaigral 11. marca 1932, leta, na večer pred samomorom, ko je

WIN MIN TAN
je trenutno najpopularnejša igralka
v jugovzhodni
Aziji.

Politični mozaik

KAPLARSKA LOGIKA

Južnokorejski predsednik Sing Man Ri se oglašja v določnih časovnih presledkih s kakšno izjavo — poskusnim balonom — za svetovno javnost. Pred nedavnim je spet vrzel v javnost naslednjo misel: »ZDA se morajo z vsilo upirati konferenci najvišjih predstavnikov ali kakršnem koli sestanku s sovjetji ali njihovimi sateliti.«

Pustimo ob strani, da je ta sicer na logiki zgrajena izjava plitka, namreč, da ne moreš izgubiti igre, v katero ne stopiš. Zanimivo pa je, da državnik, ki javno nastopa proti najdemokraciji, na načinu reševanju sporov, na Zahodu prikazuje kot trdnjavo demokracije Daljnega Vzhoda...

NOVI SIMBOL

V Zahodni Nemčiji hočejo leto postaviti 45 metrov visok spomenik Neznaniemu političnemu jetniku. To naj bi bil nekakšen nov naziv namesto Neznane junaka. Akcent je kajpak naperjen proti — Vzhodu. Spomenik naj opominja, da »tam preko« ni svobode in da tamkaj ljudje množično umirajo zaradi politične ideje. Cena tega spomenika je preračunana na 420 milijonov mark! Mimogrede naj povemo, da je v Zahodni Nemčiji organizacija »Nedeljiva Nemčija«, ki vodi račun o političnih beguncih z Vzhoda, naslovljena na Adenauerja, vlado in politične stranke apel s štirimi točkami za izboljšanje težkega položaja v begunskih taboriščih. V vsaki od teh točk je glavna zahteva — denar.

S tem v zvezi se pojavlja vprašanje, ali ne bi lahko z navedenimi 420 milijoni mark olajšali položaj številnim ujetnikom po teh taboriščih...

ZAVEZNIKI...

V zahodni aliansi je toliko lukenj kot na kakšnem starem podplatcu. To misel je izrekel neki zahodni diplomat v redkem trenutku iskrenosti. Dogodki ga kajpak ne demantirajo. Pred nedavnim je bil gladko odbit francoski protest v Londonu v zvezi s potovanjem alžirskih leaderja Ferhata Abasa. Eden izmed voditeljev alžirske vstaje je dobil na sirliškem potnem listu britanski vizum, ki mu dovoljuje potovanje v Anglijo. Namen potovanja: predavanje muslimanskim študentom v Cambridgeu. Selwyn Lloyd je odbil proteste. Neki pariški list piše: »Francoski tu ne opravijo ničesar! Morda je mislil na ugrabitev aviona, ki je vozil Ben Bela in druge alžirske leaderje.

Da, toda letalo ni pripadalo kakemu zavezniku — bilo je maroško!

Zanimive najdbe na avto cesti

OD ČATEŽA DO Bregane

Pogosto beremo v naših časopisih o uspehih mladinskih delovnih brigad pri izgradnji avtomobilskih cest Ljubljana—Zagreb. Malo pa je poročil, da mladinci, ki s takšno vneto gradijo našo najvažnejšo cesto, opravljajo do neke mere tudi doslej največjo arheološko raziskovalno delo v Sloveniji. Mnogokje zadenejo krampi in

lopatje mladine na temelje skoraj 2000 let stare rimske ceste, izkopljejo obcestni milnik, zasledijo temelje rimskih domaćij in utrdb z raznim domačim inventarjem, naletijo na rimske grobove z zanimivimi grobnimi pridelki in napisnimi kamni.

Tudi na odseku avtoceste od Čateža do Bregane, kjer oprav-

lja arheološko nadzorno službo Posavski muzej iz Brežic, je bilo v zadnjem času več zanimivih najdb. Na mnogih mestih so našli po več deset metrov dolge sledove rimske ceste in so tako ugotovili njeno smer od Čateža do Bregane. Presenetljivo se ta natančno pokriva s traso današnje avtomobilske ceste. Na Čatežu so našli milnik (obcestni kamen, ki so na njem v miljah označene razdalje med posameznimi rimskimi mesti) rimskega imperatorja Antonija Pija.

Ob nekdanji rimski cesti so odkrili temelje več stavb. Pri vasi Podgračano so mladinci že pri odstranjevanju ruše odkopali zid iz lomljenega peščenca, ki je vezan z močno malto. Podobno grajene, toda po obsegu dosti večje temelje so našli tudi v Ribnici. Po temeljih sodi je to morala biti nekoč razkošno urejena rimska domaćija, saj meri tloris poslopja 40 x 35 metrov.

Dobrih sto metrov od opisane stavbe so tam, kjer se pri Ribnici struga Save najbližji približa vnožju Gorjancev in tvori ozemlje manjši plato, odkrili obdobje večje rimske utrbe. V razvalinah utrbe so med drugim našli novce iz okoli leta 160 po našem štetju, kar nam vsaj približno pove, kdaj so jo gradili. Vsekakor je lega te utrbe pri Ribnici bila zelo premišljeno izbrana, in je tam, kjer je najožje mesto med strugo Save in vnožjem Gorjancev, varovala važno pot ob Savi iz Panonske nižine v doline Krke.

Blizu utrbe je ob nekdanji rimski cesti na njivah pri Ribnici rimsko grobišče. Doslej so na približno 20 metrov dolgem pasu odkrili 14 grobov, vendar sonde in slučajnostne najdbe kažejo, da se grobovi nadaljujejo na kompleksu, ki je dolg najmanj 100 metrov. Mnogi grobniki pridelki, predvsem novci, so večinoma iz drugega stoletja po našem štetju.

Ko bodo izkopani predmeti proučeni in preparirani, bodo obogatili arheološke zbirke Posavskega muzeja v Brežicah in obiskovalcem pripovedovali o tisočletni preteklosti naših krajev.

TALE ČAS IMAJO NASI POTNIŠKI PARNIKI NA SVOJIH KROVU VELIKO ŠTEVILO DELOVNIH LJUDI, KI ODHAJAJO NA LETNI ODDIH

velikimi industriji ali predstavnikih vlad vsega sveta. Kateri poslovalci človek ne bi hotel imeti opravka z osebo, ki ima toliko zvez? V kratkem je imel Kreuger v rokah 69% svetovne proizvodnje vžigalic. Iz svojih osebnih skladov je črpal pravičnice vsote za financiranje vlad v krizi, v zameno pa je dobil monopol nad proizvodnjo vžigalic v deželi. Tako je med letom 1925—1931 posodil 150 milijard frankov, leta 1927 je rešil Francijo pred gospodarsko krizo, tri leta kasneje pa je nemška republika sprejela s hvaležnostjo njegovo posojilo.

Finančni krh v Wall Streetu 1. 1929 pomeni prvo razpoko v njegovem kolosalnem cesarstvu. Potreboval je ogromno likvidnega denarja. Finančni krogom, ki so zahtevali poljsniti o njegovem finančnem stanju, pa je lever Kreuger odgovoril: »V nekaj letih bom imel monopol vžigalic v Italiji. Mussoliniju sem posodil znano vsoto, da bi mogel graditi okoličnice. V zameno za to bom dobil monopol...« In pokazal jim je zakladne bono za nad 28 milijonov frankov, vsoto, ki naj bi jo dal Mussoliniju. Prijateljcem, ki so skoro vsi gospodarsko propadli, je v smehu zaspal: »Imam en milijon in 150.000 delnic, podjetje »Fabbriche Riunite Fiammiferi« it. it. je moja bodoča Amerika. Malo pred samomorom se je Kreuger obrnil na švedsko zunanjo ministrstvo, da bi dobil posojilo. Posojilo v znesku 1 milijarde, 150.000.000 lir so mu sicer dali, toda pod pogojem, da smejo pregledati poslovne knjige njegove družbe. Tako bi funkcionarji odkrili, da so italijanske zakladne bono ponaradili v Stockholmu in da je celotna Kreugerjeva zgradba na robu prepada. Tako se je Kreuger odločil za poseben korak in odnesel s seboj v grob skrivnost svoje ogromne sieparije. Nihče ni mogel ugotoviti, zakaj je prišlo do poloma.

telefoniral svojemu bratu Torstenu in mu dejal: »Križa je premagan!«

KONJ PADEL V SAVO

Pred kratkim je pripeljal k mesarju prašiča s Pristave vovnik in na neprimernem mestu obračal vprežen voz, naložen s prašičem. Voz je padel tri metre globoko v Savo in potegnil s seboj konja. Prašič je priplaval k bregu, konja pa je tok Save skupno z vozom vlekli proti mostu, kamor je konj priplaval. Tam pa je nepričakovano izginil in se utopil.

Izgubo cenijo nad 100.000 din.

—1

ŽENSKI KOTIČEK

SONČNA OČALA. Zajela

nas je psihoza sončnih očal. Danes nosijo sončna očala tudi tiste, ki bi jih sicer ne nosile, ker so prepričane, da jim pristajajo. Trgovci in ustvarjalci so tudi to žensko lastnost izkoristili in dali v prodajo že vrsto najrazličnejših sončnih očal z debelimi črnimi okviri, do očal metaljaste oblike itd.

No, sončna očala so v letnih mesecih zelo koristna, o tem ni dvoma; ni pa priporočljivo, da bi jih nosile vedno, ker se oko navadi na svetlobo leč in postane zaradi tega zelo občutljivo za naravno svetlobo. Oko moramo navaditi na sončno svetlobo, zato moramo sončna očala večkrat sneti. Če pa ste jih zaradi slabega vi-

da primorani vedno nositi, potem si izberite sončna očala s svetlimi lečami oziroma z lečami takšne barve, ki najbolj ustrezajo naravni svetlobi.

MINERALI, BREZ KATERIH NI ŽIVLJENJA. Vsi vemo, da mora hrana vsebovati železo in kalcij. Vendar pa sta to samo dve rudnini, popolni spisek jih zajema petnajst. To so: kalcij, fosfor, magnezij, natrij, kalij, klor, žveplo, železo, baker, kobalt, jod, mangan, cink, fluor in molibden. Normalna hrana mora obvezno vsebovati pravi sedem mineralov. Človeški organizem potrebuje relativno veliko teh sestavin, ostale rudnine so potrebne le v manjših količinah, vendar pa so neizmerno po-

membrane in neogibno potrebne pri osnovnem procesu tvorbe krvi, pri dihanju, pri sprejetju energije v vseh celicah. Fluor n. pr. tvori posebne kemične spojine, ki preprečujejo zobno gnilobo. Molibden deluje kot katalizator, ki regulira delovanje jeter in drugih organov. Kalcij in fosfor krepijo kosti in zobovje. Natrij, ki ga je v največji kuhinjski soli, vzdržuje v telesu normalno količino vode ter skrbi za njegovo razdelitev v celicah in tkivih. Tudi kalij regulira razdelitev tekočin ter pomaga organizmu, da pravilno izkoristi ogljikove hidrate.

V mrzlo vodo zlijte sok ene limone. Nato prežite sladkor, da zarumeni in ga potrosite še z moko, razredčite vodo in vlijte v limonino

omako. Ta naj še prevre, da se zgosti.

OBLEKA IN... Obležka, ki jo slečemo, nikakor ne sodi takoj v omaro. Vedno jo prej preizkusimo in očistimo in šele nato spravimo. Iste obleke ne oblačite dan na dan, ampak menjajte obleko čim bolj pogosto, pa čeprav bi imeli le dve. Tudi obleka potrebuje zraka in lepša je in dlje se ohrani, če ji pustimo, da si včasih »oddahne«.

Moda čevljev je vedno bolj »velikodušna«. Ženski čevlji z nizko peto so zelo priljubljeni, ker so udobni. Za take čevlje pa velja železni zakon, da jih ne smete nositi pri oblekah, ki se tesno prilagajo telesu, ampak le ob širokih krilih.

AGATHA CHRISTIE

29

Hiša na sipini

KRIMINALNI ROMAN

»Ze takrat, ko sem bila za starega sira Nickolasa kuhinjska pomočnica, že takrat v hiši ni bilo drugače.«
Poirot je parljivo opazoval skromno ženo. »V starih hišah kroži čisto atmosfera zlega,« je dejal zamišljeno.
»Da, sir, vi ste se pravilno izrazili,« je vzklila Ellen.
»Zlo. K temu še grde misli in slaba dejanja. Kot goba so se vgnezdila notri in se jih ne more pregnati. Vdihava se jih z zrakom... Vedno sem slutila, da se bo nekega dne v tej hiši nekaj zleglo zgodilo.
»In prav ste imeli.
»Da, sir.« Obe besedi je izgovorila z zadovoljstvom preroka, katerega napovedi so se uresničile.
»Toda, niste mislili na miss Maggie.«
»Ne, gotovo ne. Nje ni nikdo sovražil, to zagotovo vem.«
Medtem ko sem jaz v tej razlagi slutil neki skrit pomen in sem pričakoval, da bo Poirot razkril, je ta vprašal nekaj povsem drugega.
»Ali niste slišali strelcov?«
»Pri šundru, ki ga je povzročal ognjemet...?«
»Ste bili zunaj, da si ga ogledate?«
»Ne, ker nisem še bila pospravila posode, ki je ostala od večerje.«
»In strežnik? Vam je pomagal?«
»Ne, ker je na vrtni loži gledal umetni ogenj.«
»In vi si niste nič storili iz tega?«
»Seveda. Prvič sem hotela končati delo in drugič naj bi se popotiranjem to ponovilo. Nato sem mislila z Williamom oditi v mesto in si od tam ogledati.«
»Pravilno, madame Ellen. Ali ste slišali, kako je gospodična Maggie takrat svoj plašč in ga ni mogla najti?«
»Slišala sem, kako je miss Nick hitela po stopnicah, gospod, a miss Maggie je vpila v veži, da nekaj ne najde. Takoj nato pa je rekla: »Ze do brezi Vela bom svojo ruto.««
»Pardon,« jo je prekinil Poirot. »Vi se niste potrudili, da bi sanjo potegnili plašč, ali ga pa ponesli iz avtomobila, kjer je verjetno ostal?«

»Imela sem delo, gospod.«
In nedvomno vsa nobena od mladih dam ni vprašala, ker so mislile, da ste prav tako na vrtni?«
»Da, sir.«
»Aha, torej ste si v preteklih letih ogledali ognjemet?«
»Cez blede obraz je šinila izdajalska rdečica. »Ne vem, kaj mislite, gospod. Vedno nam je bilo dovoljeno iti na vrt, in če si to leto nisem želela in sem raje hitro zgotovila posel, da bi lahko legla spat, to vendar ni nikomur nič mar.«
»Mais oui, madame Ellen. Niti najmanj vas ne mislim žaliti. — No, še neka malenkost, pri kateri mi morda lahko pomagate. Ker je Končnica zelo stara hiša, ima gotovo kakšen tajen prostor.«
»Da. Premično steno. Na to nisem več mislila, sir, sedaj ko ste me po tem vprašali, se spominam, da mi je nekoč kot mlademu dekletu, kuharica to pokazala. Toda kje? Ali je bilo v biblioteki? V jedilnici?... To sem že pozabila.«
»Dovolj velik, da lahko služi človeku za skrivališnico?«
»Da, mali prostor v steni — niša, velika en čevlj v kvadratu, nič več.«
»Oh, kaj tako majhnega nimate misliti?«
»Zopet ji je val krvi zalil obraz. »Če mislite vi, da sem se jaz kje skrila, se zelo motite! Slišala sem hiteti miss Nick po stopnicah dol... slišala sem jo zakričati zunaj, naker sem prihitela v vežo, da vidim, kaj se je zgodilo. To je čista resnica, gospod. Gola resnica!«

13.

Potem, ko je jezno Ellen odslužil, se je Poirot resnega in zamišljenega obraza obrnil k meni. Sedaj bi pa res hotel vedeti, ali je slišala strele... Jaz mislim, da jih je. Slišala jih je, odprla kuhinjska vrata in nato stekla v vežo. To vse je tako naravno. Toda, zakaj si ni ogledala ognjemeta? Hotel bi vedeti pravi vzrok.
»Kaj ste imeli v mislih, ko ste vprašali za tajen prostor?« »Nenadni domislek, morda želja, da bi ugnal »K«, zadnjo osebo na našem seznamu. Po-

sebežna. Vendar, vse to je nemisel... Pojdite, Hastings. Poskušala bova najti oporoko gospodične Nick.«

V dnevni sobi niso našli sploh nikakršnih listin, in tako sva odšla v sosednjo biblioteko, precej temen prostor. Skozi okno se je videla vozna cesta. Tukaj je stala pisalna miza iz orehovine.

Precej časa je minilo, preden sva prebrskala vse pedale in predalčke. Računi in potrdila so ležala v velikem neredu. Vmes so bila pomešana vabila, terjatve upnikov ter pisma in karte prijateljev.

»Napravila bova red in preglednost v tej zmešnjavi,« je dejal strogo Poirot.

Držal je besedo. Čez eno uro se je zadovoljen naslonil nazaj in opazoval prevezane kupčke. »C'est bien ça! Nekaj dobrega pa je ta Tohuwabo — hu! le imel: moralni smo vsak kosček papirja temeljito pogledati in tako nisemo prezrli nič važnega.«

»Toda iskali smo zaman.«
»Kdo vel Morda se je pa vendar izplačalo. Citajte!« Porinil mi je pismo, napisano z veliko nerodno in še nečitljivo pisavo.

Draga moja, včerajšnja družba je bila čudovita. Vendar je zame danes mučen dan. Zelo pametno si storila, da se stvari nisi dotaknila — nikar ne začni s tem, draga moja. Tako vraže težko je opustiti. Našemu prijatelju moramo pisati, da z dobavo pohtili! Oh, kakšen pekel je življenje!

Tvoja Friddle.
Vendar po kakršnemkoli mamilu — to sem vedel, brž ko sem ga dobil pred oči.«

»Ali res, Poirot? Tega si nisem mislil.«
»Ah, vi, duša nalvna. Morali ste le njene oči pogledati. In razen tega jo izdaja valujoči glas. Včasih je živahen, spodbujajoč, včasih pa trtev, okoren, ubijajoč.«

»In takšna pokvarjenost pokopuje tudi moralne občutke, kajne?«
»Neizogibno. Vendar mislim, da madame Rice še ni tako globoko zapadla mamilu, da se je ne bi še dalo rešiti. Nahaja se šele v prvi stopnji, ne v zadnji.«

»In Nick?«
»Ne dela takega vtisa. Lahko tu in tam zaradi zabave prisotvuje takim pojedinam, vendar ne spada v ceh učencev.«

»Potem je dobro!«
»Sedaj sem se nenkrat spomnil, da je naš varovavec pripovedoval o Frederici, da včasih ni povsem pravebna. Sedaj sva videla, kam je merila.

»Tako, tukaj nimava več kaj iskati. Pojdva gor, v spalnico gospodičine!«
je ukazal prijatelj.

(Dolje prihodnja)